

Kurzemes Vārds

№ 231

Otrdien 1942. g. 6. oktobrī

Numurs maksā 7 fenīgi
— 25. gads —

Uzvara druviā Kurzemes novada komisārs svinīgā Pļaujas svētku aktā Liepājā

Rudens saule svētdien nebija tapijusi savus starus. Kā svētdama viņa apmirdzēja kļusos laukus, kur beidzies trauksmainais ražas novākšanas darbs. Priekā par auglīgās vasaras bagātīgo devumu svētdien latviešu zemnieki kopā ar pilsētniekiem svinēja pļaujas svētkus. Kurzemes novada mērogā šogad pļaujas svētku svinības bija rīkotas Liepājā. Jau sestdienas vakarā no visiem novada apriņķiem Liepājā ieradās lauksaimnieku un laukstrādnieku delegācijas ar aprīņķu dzīves vadītājiem. Šeit viņus sirsnīgi uzņēma pilsētas viesnīcā, no kurienes tie apmeklēja Liepājas operas un drāmas teātra izrādī. Cilānot latviešu zemnieka darbu, atbraukušiem lauksaimniekiem teātri bija ierādītas goda vietas.

Svētdienas rītā lauksaimnieku delegācijas no pilsētas viesnīcas devās kopīgā gājienā uz Lielvācijas valsts un latviešu nacionāliem karogiem rotāto Soldatenheim (bij. Latviešu biedrības) namu, kur bija rīkots svinīgs pļaujas svētku akts. Kopā ar lauksaimnieku delegācijām gājienā soļoja arī novada lauksaimniecības lietu kārtotāji, aprīņķu vecākie un agronomiskie darbinieki. Vairums no lauksaimniecēm uz Liepāju bija atbraukušas krāšņajos Kurzemes novada tautiskos tērpos. Tie rudens saules apmirdzēti bija it kā kļuvuši spilgtāki un krāšņāk vizēja lielās saktās un krelles. Gājienu ielas malās pavadīja daudz ļaužu, kas kopā ar to devās uz svētku vietu.

Soldatenheim zāle pļaujas svētku gadījumam bija rotāta ar Lielvācijas valsts un latviešu nacionālo karogu krāsām un zaļajiem lauru ķokiem. Uz skatuves rampas gaismā no-

vietotie zeltainie rudzu, kviešu un auzu statīni svinīgā brīža dalībniekos atsauca atmiņā uz laukiem redzēto labības druvi. Lielie Lielvācijas un Latvijas karogi, kas uz skatuves fona bija novietoti draudzīgi viens otram blakus, pauda ciešo vācu un latviešu tautu likteņu kopību.

Svinīgajā pļaujas svētku aktā kuplā skaitā bija ieradušies vācu bruņoto spēku un policijas pārstāvji, kā arī visu Liepājas latviešu iestāžu vadītāji. Svinēt kopā ar latviešu zemniekiem viņu svētkus, šurp bija nākuši arī fabrikas strādnieku pārstāvji. Tieši pl. 11 svētku vietā ieradās Kurzemes novada komisārs landrāts Dr. Alnor's ar saviem tuvākiem līdzstrādniekiem, Liepājā stacionēto vācu bruņoto spēku augstākais vadītājs — jūras komandants ar saviem štāba virsniekiem un SS un policijas standortfirers SS-obersturmbannfirers Dr. Dietrich's. Novada komisāru pieļejas sagaidīja Kurzemes lauksaimniecības lietu kārtotāji, aprīņķu vecākie un lauksaimnieku delegācijas. Pēdējās novada komisāru apveltīja ar augļu groziem un ziediem. Ieejot zālē, Kurzemes saimnieku sveica Liepājas kārtības sargu pūtēju orķestra skaņas. Pļaujas svētku aktu ievadīja svinīga mūzika pūtēju orķestra izpildījumā. Pēc tam novada lauksaimniecības lietu kārtotājs Sander's ziņoja, ka aktā ieradušies latviešu zemnieku pārstāvji no visiem Kurzemes apriņķiem un lūdza novada komisāru teikt svētku runu.

Nodrošināta pārtikas apgāde

Tad runātāju tribīnē, kurā rotāja NSDAP karogs zeltaino rudzu vārpu vainagā, kāpa Kurzemes novada komisārs landrāts Dr. Alnor's. Pateicis par lauksaimnieku delegāciju pasniegtām dāvanām, novada komisārs aizrādīja, ka pļaujas svētdi sevisku nozīmī iēgūst tagadējā laikā. «Zemnieku pienākums ar pārtiku apgādāt armiju un civiliedzīvotājus. Mēs esam tiem pateicīgi, jo darbs krietni veikts un raža ievākta. Tamdēļ arī priekā un pateicībā varam svinēt pļaujas svētkus. Ar bažām mēs skatījām laukus pavasarī, jo tajos bargā ziema bija atstājusi savas pēdas. Šodien ar gandarijumu varam konstatēt, ka bažas bijušas veltas — visā Viduseiropā ievākta laba raža un reizē ar to atkal nodrošināta pārtikas apgāde nākošam gadam. Par to mums jāpateicam Dievam, kas mūsu laukus svētījis un čaklajām lauksaimnieku,

lauksaimnieču un laukstrādnieku rokām. Nemītīgā darbā no agra rīta līdz vēlam vakaram viņi ir strādājuši tīrumā. Zemnieka darbs nav viegls, viņš strādā nepārtraukti lietū un ne-gaisā», — teica novada komisārs.

Runājot par rudenī veikto ražas novākšanas darbu, novada komisārs aizrādīja, ka to stipri apgrūtinājis darba roku trūkums. Lai to novērstu, vajadzēja izdot rīkojumu par darba spēka nodrošināšanu lauksaimniecībā. Atzinīgos vārdos komisārs pateicās NSDAP kreisleiteram Kossol'am, novada lauksaimniecības lietu kārtotājam Sander'am un ACS pilnvarotam pie novada komisāra Lehmann'im par rīkojuma izvešanu dzīvē. Pateicību komisārs izteica arī vācu armijai, kas gājusi talkā latviešu zemniekiem ievākt ražu, kā arī visiem izpalīgiem un izpalīdzēm, kas, sekojot rīkojumam, devušies uz laukdēm. Tālāk komisārs teica: «Es zinu, ka manū rīkojumu dažās aprindās neuzpēma tā, kā tas bija domāts. Bet neraugoties uz to, šā laikā mēs novācām visu ražu. To varam salīdzināt ar kaujē izcīnītu uzvaru.

Mēs cīnīsimies līdz uzvarai

Tālāk komisārs savā runā pieskārs ārpolitikas jautājumiem. Aizrādīja, ka daži pazīstami angļi izteikušies, ka īstais karš viņiem sāksoties tikai pēc trim gadiem, komisārs teica: «Viņi to sakot domāja, ka vācu tauta šīs trijos gados būs kļuvusi vāja, tai trūks izejviela un pārtika un šo stāvokli angļi tad varētu izmantot savā labā. Tā viņi domāja secinot to no pagājušā pasaules kara piedzīvojumiem. Kāds tad ir patiesais stāvoklis? Šai sakarībā jāaizrāda uz šīs dienas Vadoņa teiktajiem vārdiem, kurus viņš minēja, ka: 1) mūsu izejvielu bāze paplašināta, 2) Anglija, Amerika un Padomju savienība zaudējušas ļoti svarīgas izejvielu bagātības un 3) mūsu kara produkcija paplašināta. Nodrošināta arī apgāde ar pārtiku un nākošā gadā tā būs vēl labāka, nekā šogad. Tagad laiks nedarbojas pret mums, bet par mums. Vācija šo karu izcīna, lai nodrošinātu telpu saimniecībai un tādā veidā atgūtu saimniecisko brīvību. Vācija cīnās, lai atbrīvotu Eiropu no Londonas un Vašingtonas plūtkratiskām važām un padzītu no Eiropas sarkano bendi. Mēs cīnīsimies līdz uzvarai. Nav svarīgi, cik ilgi turpināsies karš, bet galvenais ir uzvara. Priekšnoteikumi tai ir radīti un viss tālākais atkarājas no mūsu disciplīnas un uz-

upurēšanās spējam.»

Aizrādījis uz grūtībām un ierobežojumiem, kas radušies kara radīto apstākļu ietekmē, novada komisārs aicināja to izprast. «Svarīgi, lai visi vadošie darbinieki un pārējie iedzīvotāji saprastu, kādam nolūkam kalpo rīkojumi par zināmiem ierobežojumiem. Kas tos negrib izprast un tiem pretojas, ir tautas nodevējs, kas nostumjams pie malas. Mēs esam mūsu karavīru palīgi un kas cīņā nepilda savu pienākumu, tam nav telpas mūsu vidū. Visi upuri, ko no mums prasa, ir niecīgi, salīdzinot ar tiem, ko katru dienu nes cīnītāji frontē. Mūsos jābūt gribai visiem apzinīgi un pašai izdzīvot pildīt savus pienākumus. Ja to apzinīgi darīsim, tad pienāks diena, kad Kurzemes zemnieki savā brīvajā zemē varēs brīvi ievākt savas ražas augļus», — aplausu sveikts savu runu noslēdza Kurzemes novada komisārs Dr. Alnor's.

Kurzemnieku solījums

Kurzemes novada zemnieku vārdē komisāram par sniegto atbalstu ražas novākšanas darbā pateicās Talsu aprīņķa vecākais A. Krūmiņš. Viņš arī izteica kurzemnieku solījumu strādāt čakli arī turpmāk, tādā veidā sekmējot uzvaras izcīnīšanu. «Mūsu nākotnes ceļš ir Adolfa Hitler'a ceļš», — svinīgiem solījuma vārdiem atbildes runu noslēdza Talsu aprīņķa vecākais. Apliecinājums teiktajam bija pļaujas svētku akta dalībnieku suminājumi Lielvācijas Vadoņim. Svinīgā akta noslēgumā izskanēja Lielvācijas valsts himna, Horst'a Wessela dziesma un latviešu tautas lūgšana, pēc kam pūtēju orķestra skaņu pavadījis zāli atstāja novada komisārs ar pavadoņiem. Ar gatavību strādāt vēl čaklāk un vēl vairāk ieslēgties lielajā uzvaras cīņā, svinīgo pļaujas svētku aktu atstāja arī lauksaimnieki, kas šurp uz Liepāju bija mērojuši tālu ceļu. Šī diena viņiem bija pagodinājums par veikto darbu. Reizē tas bija pagodinājums arī pārējiem Kurzemes zemniekiem. Novada komisārs vārdus iedvesmoti viņi savās dzimtajās sētās pārnesa jaunu ticību nākotnei.

J. R.

Augstākā atzinības zīme zemniekiem un lauksaimniecību vadītājiem

Berlinē, 4. okt. (DNB). Šodien Sporta pili, Pļaujas svētku dienas svinības, reichsmaršals Hermann's Göring's pasniedza augstākās atzinības zīmes zemniekiem un lauksaimniecību vadītājiem par sevišķiem nepelnītiem uzturvielu nodrošināšanā nācijai un Eiropai. Svinīgā aktā piedalījās arī propagandas ministrs Dr. Goebbels. Reichsmaršalu apsveica valsts sekretārs Backe, aizrādot, ka pēc grūtas ziemas pēdējie mēneši veicinājuši auglību. Raža bijusi laba, tā kā ienaidnieka cerības ar badu nospiest Vāciju ceļos izirušas. Bez lauku iedzīvotāju krietna darba šis panākums nebūtu bijis iespējams un tāpēc diviem nopelniem bagātiem vīriem no lauku iedzīvotāju vidus Lielvācijas vadonis piešķīris Bruņinieku pakāpes Kara nopelni krustu.

Pēc tam klātesošos uzrunāja reichsmaršals Hermann's Göring's.

Aptumšošanas laiks
šodien no pl 18.05 — 6.10.

Allen Reichsdeutschen

ZUR

Kenntnis und Beachtung

Sämtliche Bekanntmachungen und Anordnungen, die Reichsdeutsche betreffen, sind, soweit sie nicht in der Deutschen Zeitung im Ostland veröffentlicht sind, bis auf Weiteres nur am schwarzen Brett in der Vorhalle der Dienststelle des Gebietskommissars Libau, Rosenstr. 6, einzusehen.

Ienemti jauni rajoni Staļingradā

Vadoņa gaivenā nometnē 5. okt. 1942. g.

Bruņoto spēku virspavēlniecība ziņo:

Kaukaza ziemeļrietumu daļē dienvidos no Terekas vācu vienības, aviācijas atbalstītas, izsvieda ienaidnieku no bunkuru un mežu pozīcijām. Ziemeļaustrumos no Mozdoka sāsista kāda padomju kavalerijas pulka masa un sapemti vairāki simti gūstekņu.

Tuapses ostā bumbvedēji nodarīja bojājumus kādam 7000 tonnu padomju tankkuģim. Cīņā par Staļingradu, kājnieku un tanku vienības, ciešā sadarbībā ar tuveņu lidotāju spēkiem, nīknās namu cīņās iepēma tālākus rajonus pilsētas ziemeļu daļē. Bolševīki cieta smagus asinākus zaudējumus. Sašāva 9 tankus.

Naktī bumbu uzbrukumā vērsās pret padomju lidlaukiem, artilērijas pozīcijām un dzelzceļa līnijām austrumos no Volgas.

Vēlīgos uzbrukumos Voronežas tilta pozīcijā ienaidnieks šīs pēdējās dienās zaudēja 21 tanku.

Pašu uzbrukumā dienvidaustrumos no Ilmenes ezera arī vakar deva labus panākumus. Triecienā iepēma apdzīvotas vietas un iznīcināja ielenktus ienaidnieka spēkus. Frontē starp Volgas augšdaļu un Ladogas ezeru vācu triecienspēki iznīcināja lielāku skaitu ienaidnieka bunkuru un cīņas vietu. Arī aviācija turpināja savus uzbrukumus ienaidnieka bunkuriem, tanku un karaspēka koncentrācijām.

Somijas jūras līcī ar bumbas trāpījumu bojāts kāds mīnu traleris.

Cīņā pret padomju savienību vācu kara flote septembrī Melnā jūrā ar ātrilaivām nogremdējusi 24 kuģus 42000 tonnu koptilpumā, Baltijas jūrā 1 zemūdeni, 1 mīnu traleri.

Tanī pat laikā aprīdī aviācija Mel-

nā jūrā, Volgā un Ladogas ezerā nogremdēja 11 triecienspēkus kuģus un nodarīja bojājumus 26 kuģiem, kā arī kādam peldošam dokam. No karakuģiem nogremdēja 1 lielgaballaivu, 1 torpēdllaivu, 1 traleri un 1 sardzes kuģi. 2 traleri, 3 lielgaballaivas un 4 sardzes kuģi dabūja bojājumus.

Naktī uz 4. oktobrī Holandes piekrastē mīnu traleriem bija sadursme ar britu ātrilaivām, kurās padzina ar iedarbīgu artilērijas uguni.

Cīņās Donas frontē 3. oktobrī priekšējās līnijās varoņa nāvē krita kāda tanku korpusa komandējošais ģenerālis, tanku spēku ģen. brīvkuņģis von Langermann's-Erlenkamp'f's, apbalvots ar ozollapu vainagu pie bruņinieku pakāpes dzelzs krusta. Blakus viņam cīņā par Eiropas brīvību krita kādas ungāru divīzijas komandieris pulkvedis Nagy.

Vācu bruņotie spēki visās frontēs atrodas ofensīvā

Berlīnē, 5. okt. (DNB). Berlīnes militārās aprindas, komentējot aplenkuma un iznīcināšanas kauju dienvidos no Ladogas ezera, par visai zīmīgu apzīmē vācu bruņoto spēku virspalīdzniecības pēdējo dienu ziņojumos izteiktos konstatējumus, ka arī citos frontes rajonos, ārpus vācu lielās ofensīvas telpas dienvidos, vācu spēki ievadījuši uzbrukuma operācijas. Berlīnes ziņu aģentūra «Dienst aus Deutschland» raksta, ka lielā uzvara pie Ladogas ezera nobeidz nedēļu, kas atrodas nemītoģo vācu panākumu zīmē. Cīņu attīstība pie Staljingradas un Terekas frontē, uzbrukuma operācijas citos austrumfrontes rajonos un sevišķi vācu zemūdeņu panākumi jūras kara līcī, ka vācu bruņotie spēki visās frontēs atrodas ofensīvā.

Angļu laikraksts atzīst nemieru kustības paplašināšanos Indijā

Zenēvā, 4. okt. (DNB). Informācija par Indijas stāvokli «Daily Mail» norāda, ka Bombejā, neraugoties uz apgalvojumiem, ka tur nodibināts miers, vēl arvien kūsājošs nemieris. Taisni otrādi, angļiem draudīgā indiešu nacionālistu kampaņa turpinoties. Sarunās ar transporta un dzelzceļa strādniekiem, kā arī policijas ierēdņiem, angļu korespondents noskaidrojis, ka būtu neprāts ticēt sacelšanās kustības izsīkumam. Katru dienu dažādās Bombejas malās notiekot dažāda veida sacelšanās. Arī no visām Indijas pusēm Bombejā saņemtas ziņas nevēstījot neko tādu, kas liecinātu par miera apstākļu iestāšanos. Vēl arvien notiekot sabotāžas, it sevišķi Bengalijā, Biharā un Apvienoto provinču austrumdaļā. Dzelzceļa līnijas jāapsargā, tāpat kā nemieru sākumā, jo Indijas nacionālisti atkārtot uzbrukumus, vēlēties paralizēt satiksmi. Angļu policija Indijā nopūloties visiem spēkiem notvert nemieru kustības vadītājus, taču tiem vienmēr izdodoties laikus nozūst.

Jauns jachtkluba komandors

Liepājas jachtklubs svētdien savā mītnē, Atakas salā, noturēja pilnu biedru sapulci. Uz Jelgavu pārceltā līdzšinējā jachtkluba komandora Pēterona vietā ievēlēja pilsētas vecāko J. Blau'u. Par kases kontrolieri ievēlēja Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāju M. Bērziņu, inž. Stadiņu un F. Bokumu.

AIZKVEPUŠIE MŪRI UN SKURSTENI PALIKUŠI PĀRI NO ORLOVKAS.

Berlīnē, 4. okt. (DNB). Par Staļingradas priekšpilsētas Orlovkas ieņemšanu vācu ziņu birojs no kāda kara ziņotāja saņēmis šādas sīkākā ziņas:

Staļingradas straujā industriālizācija un ar to saistītā ātrā izplēšanās Orlovku padarījusi par Staļingradas priekšpilsētu, tieši pie pilsētas ziemeļrietumu daļas, kuņas iedzīvotāji, pa lielāku daļu Dzeržinska traktoru fabrikas strādnieki, jau pirms nedēļām, kad Staļingradā stāvoklis kļuva arvien kritiskāks, boļševiki bija mobilizējuši prettanku ierakumu rakšanai un nocietinājumu celšanai. Katrs nams Orlovkā bija pārvērstas par atbalsta punktu, ierīkoti plati drāšu aizsprosti un izlikta mīnas. Pēc ļoti spēcīgas artilērijas sagatavošanas uguns, vācu kājnieki, cieši sadarbojoties ar tan-

kiem, triecienlielgabaliem un zenītartilēriju, un sapieŗi devās triecienā pret Orlovku. Aizkvepušie mūri un ne daudz atlikušie skursteņi starp gruzdošām drupu kaudzēm ir šī strādnieku kvartāla bēdīgās atliekas.

BOĻŠEVIKI NEAPMIERINĀTI AR ANĢĻU PROPAGANDAS ŽURNĀLU.

Zenēvā, 4. okt. (DNB). Kā «Daily Herald» ziņo, boļševiki bijuši ļoti neapmierināti ar Padomju savienībā izdoto propagandas žurnālu «Anglijas sabiedrotais» 1. numuru, kādēļ no mainīti žurnāla atbildīgie redaktori. Visvairāk boļševiki bijuši sašutuši par to, ka angļu žurnāls publicēts tikai Londonā un angļu ainavu uzņēmumi, lai gan tai pašā laikā pie Staļingradas trakojušas smagas cīņas un iedzīvotāji kļēdzot pēc otrās frontes.

Vācu vienības 100 km no Aleksandrijas

Berlīnē, 5. okt. (DNB). Ģenerālfeldmaršals Rommel's, kas patlaban uzturas Berlīnē, preses pārstāvjiem, klātesot reichsministram Dr. Goebbels'am, viņa dzīvoklī sniedza intervju. Atbildot uz jautājumiem, ģenerālfeldmaršals pasvītroja vācu un itaļu karavīru nesaraujamo draudzību un ieroču brālību, kurā panākumi jau tagad noveduši tiktāl, ka vācu un itaļu vienības Ziemeļāfrikā atrodas vairāk tika 100 km no Aleksandrijas. Norādījis uz milzu attālumiem, kādus veikušas sabiedroto karaspēka vienības, ģenerālfeldmaršals, starp citu, minēja arī, ka angļi Ziemeļāfrikā pret vāciem un itāļiem raida dažādo pasaules zemju iedzīvotājus. Ir nākuši priekšā gadījumi, ka šie iedzīvotāji ielaužas vācu pozīcijās un noslepkavo visus, ko tur atrod. Uz šādām zvēriskām meto-

dēm nevar citādi atbildēt, kā ar to pašu.

Uz reichsministra Dr. Goebbels'a jautājumu, kādēļ ģenerālfeldmaršals arvien atrodas priekšējās līnijās, par ko dibināti uztraucas vācu tauta, ģenerālfeldmaršals Rommel's atbildēja, ka viņš atrodas vienmēr tur, kur kas notiek.

Paziņojums

par aptumšošanas sākumu un beigām Austrumzemes apgabalā (Lietuvā, Latvijā, Igaunijā).

Aptumšošanas laiki Latvijā noteikti sekojoši:

No 1942. g.	
4. X—10. X	aptumšošana no pl. 18.05—06.10
11. X—17. X	" " " " 17.45—06.25
18. X—24. X	" " " " 17.30—06.40
25. X—31. X	" " " " 17.10—06.55

Liepājā, 1942. g. 2. oktobrī.

SS un policijas Standortführer's
Liepājā
Dr. Dietrich's
SS-Obersturmbannführer's.

Gājputni

Olgerts Klāids.
(21. turpinājums.)

Tas bija Leons. Kā tumšs spoks viņš pārvēlās pār reliņu un sniedza Andrejam laiviņas valgu. — Es esmu piekusis... — viņš elsoja, — Droši... savas pārs stundas mocījos... kamēr uzairēju...

Otrā rītā jūrā jau plosījās vētra. Abiem enkuriem izlaida visas ķēdes, bet rāvienu spēks uz spilvi tomēr vēl bija par lielu, un kad «Lidums» izslējās vilņos, spilve no piepūles krakšķēja. Tā nevarēja atstāt! Viņi ķērās atkal pie darba un nostrādāja līdz pusdienai, likdami uz ķēdēm taljas. Tie ņēma garas un resnas zāļu tauvas un aizlika tās ciet aiz abiem pakalējiem mastiem. Tad tauvu galus pietiprināja pie enkura ķēdēm. Darbs vairākkārt bija jāpārtrauc, bet Gunars staigāja saskābušu seju un šād tad slepus skrēja pie reliņa...

Pēcpusdienā pār debesīm trauca zemi mākoņi. «Lidums» zvāļojās un kāpa vilņu virsotnēs. Takelāža zīkstēja un šķita, ka viņā būtu sasēduši visi pekles garī. Tad nāca atkal drū-

ma tumsa. Miegš nenāca. Viņi dedzināja uguni visu nakti, zvlņēja apģērbusies kojās un brīžos, kad «Lidums» drebinādamies nostiepa enkura ķēdes, Andrejs ar Leonu steidzās uz priekšgalu. «Atraušī visu kārtībā, viņi brīdi vēroja laiku, tad skaļi sakliedzāmies taustījās atpakaļ.

Tā pienāca jauns rīts. Laiviņu viņi atrada apgāztu. Airi un viss, kas nebija pienāglots, bija aizpeldējis. Un tikai pateicoties piekrastes straumei laiviņa nebija norauta un aiznesta. Līdz malām piesmeltu, vējš viņu maz skāra, un straume to nēsāja it kā savā valā palaistu. Pusdienas laikā viņa kļīda uz mutes apsviesta, bet pievakarē, pilna ar ūdeni, tā gulēja atkal uz kļa.

Trešā dienā viņi sāka palikt igni, jo nekas tā neapnik, kā bezdarbībā dienā dienā lēkāt vilņos. Bet Andrejam tomēr bija savs prieks: — Nu laikam gan lielums ir pāri! — viņš sprieda, jo mākoņi bija kļuvuši augstāki un šur tur parādījās zils debesu laukumīns.

Naktī vējš rima, un ceturtdienā briesmas bija pāri. Vairs nepūta, un jūra sāka pamazām norimt. Leons viņi bija tr miera braukt malā. Viņi pievilka klāt un izsmēla laiviņu. Pie priekšējā stēviņa tai bija gan atplēsti daži dēļi, tomēr lietot viņu vēl varēja. Sameklējās uz kajītes jumta rezerves airus, Leons sēdās un laidās ar bangām uz kraustu. «Abi palikušie viņam uzmanīgi sekoja un redzēja, ka biedrs laimīgi nokļūst galā.

Vakarā viņš kopā ar Dzeguzi at-

griezās lielā, vieglā zvejlavā.

— Ar mūsējo nedomā uzairēt! — līdz ādai slapjš izliets Leons aizrāvis stāstīja. — Zvejnieki brīnās, ka mēs neesam ar visu «Lidumu» izdzīti malā. Viņi bijuši cauras naktis nomodā un mūs uzmanījuši.

— E-ē, tā ir tā lieta, ka «Lidumam» tādi varenī enkuri un milzīgas ķēdes, citādi diez' kā būtu... To lielo es tiši tādu pieliku! — Dzeguze priecājās. Un viņš nu gan kautko arī zināja, jo brauca uz bureniekiem jau piecpadsmit gadus. Tikai to gan kapteinis nepateica, kādēļ viņš nav laikus jau nācis uz kuģa atpakaļ.

Andrejs smaidīdams uzlūkoja Leonu. — Varbūt tu atceries, ka sākumā gribēju tevī pārliecināt, lai nemaz nesāc jūrnieka gaitas? — viņš jautāja.

— Atceros...

— Nu, labi! Bet tagad es domāju citādi... Es ņemu savus vārdus atpakaļ. Saproti? —

— Beidzot tomēr, Andrej! — Leons izsaucās. Viņa acis iemirdzējās un sirds gribēja izlēkt no krūtīm aiz prieka. Ak, šis pēdējās dienas, vētras, tikšanās ar Zentu! Dievs zina, ko viņš tagad sacītu šai skaistajai meitenei, kuņas vārdi viņam vēl žūžoja ausīs kā smaržains vējš, kuņa apreibināja viņu ar vienu vienīgu skūpstu, ar īso mirkli, kad šķiroties tā viņam maigi un trausli pieklāvās.

Zenta... Mazā, brīnīgā būtnē...

Vētras bija aizskrējušas savus ceļus, bet «Lidums», abiem enkuriem saistīts, vēl aizvien šūpojās jūrā. At-

Efektīgs bloks pret Angliju

Komentējot reichsmaŗšala Göring'a lielo runu «Tēviņa» starp citu raksta:

Reichsmaŗšals Göring's savā runā, ka, teikta Lielvācijas Pļaujas svētku gadījumā, sniedza plašu pārskatu par labvēlīgo saimniecisko stāvokli, kāds izveidojies tagad ceturtdienā kara gada sākumā. Par spīti visiem agrākiem angļu blokādes draudiem, vācu situācija tiktāl uzlabojusies, ka tagad, vācu zemūdeņu un aviācijas darbībai kļūstot arvien sekmīgāka, var runāt par ļoti efektīvu bloku pret pašu Angliju. Pagājušā kara drausmīgā pieredze šīnī ziņā sniegusi nealzimirstamu mācību. Toreiz Anglijas piekoptās blokādes rezultātā Vācijā bada nāvē nomira 800,000 vīru, sievu un bērnu. Tagad nekas tamlīdzīgs nevar atkārtoties, jo, kā to reichsmaŗšals Göring's aizrādīja, pārtikas stāvoklis uzlabosies arvien vairāk. Taču, neraugoties uz visu to, produkcijas kauja Vācijā vēl vienmēr jākāpina, jo labāk jāapgādā arī tie 6 miljoni strādnieku, kas Eiropas lielajā cīņā brīdī stājušies vāciešu vietā, lai ražotu visu nepieciešamo fronti. Tas pats jāpasa arī par 6 miljoniem gūstekņu, kas tagad iekļauti darba procesā.

Miris latviešu stenografijas autors

Latviešu stenografijas autors Jānis Roze miris sestdienas vakarā Rīgā 78 gadu vecumā.

Latviešu zemnieka darba goda diena

Rīgā, 4. okt. (LD). Latvijas ģenerālapgabala, tāpat kā Lielvācijā, šogad oktobra mēneša pirmajā svētdienā zemnieki un pilsētnieki pateicās par zemes sniegto ražu, svinot Pļaujas svētkus. Šinī sakarībā ģenerālkomisārs Rīgā Dr. Drechsler's savās dienesta telpās pieņēma latviešu zemnieku delegāciju, kurā bija visu ģenerālapgabala apriņķu pārstāvji, to starpā arī dravnieki, zvejnieki un dārznieki. Delegācija skaidrojās tautas tēpos ģenerālkomisāram šī gada Pļaujas svētku atcerē pasniedza savus darba augļus.

Saimniecības ģenerāldirektors V. Zāgaris ģenerālapgabala zemnieku vārdā apsveica ģenerālkomisāru, nododot viņam latviešu zemnieku labākos novēlējumus. Zemnieku delegācijas vārdā runāja Valmieras apriņķa

pārstāvis Melderis, uzsverot, ka pateicoties frontes karavīru ieroču stiprajai aizsardzībai, latviešu zemnieks jau otro gadu var mierīgi ievākt zemes sniegto ražu.

Ģenerālkomisārs Dr. Drechsler's, atbildot zemnieku delegācijai, izteica prieku, ka var apsveikt latviešu zemniekus Pļaujas svētkos, kādus jau gadsimtiem svin Lielvācijā un arī Latvijā. Kopš varas pārņemšanas Lielvācijā, šie svētki tur kļuvuši par zemnieka goda svētkiem. Arī latviešu zemniekam šī diena jāuzskata par savas darba goda dienu.

Pasteidzieties armainīt lozes

Tautas palīdzības naudas loterijas 3. klases lozes uz 4. klasi armaināmas līdz 6. oktobrim, jo ar 7. okt. atlikušās 4. klases lozes sāks pārdot jauniem pircējiem.

nāca vakars. Satumsa. Un jaunas parādības risa tam apkārt. Vienā otrā debesmalā mākoņus sārtoja tālu ziņbeņu atblāzmas, un bureniekam pāri vēlās mainīgas gaisa strāvas: te siltas, te ledaini aukstas. Viņas plūda kā vilņi, asi norobežotas viena no otras. Tad mainījās atkal vēji, strauji nākdami no vienas un atkal otras puses. Andrejs ar Dzeguzi stāvēja klājā. Viņi uzmanīja, kas notiks, ja vējš sviedīsies apkārt, būs jāceļ viens enkurs, lai ķēdes nesagriežas.

Beidzot kapteinis atstāja savu stūrmāni un aizgāja gulēt. Andrejs palika viens un vēroja mākoņus, kas cīnījās virs viņa galvas kā drosmi, brīvi garī. Laistījās zibeņu šautras, bet pēc tam viss grima atkal tumsā, kamēr pierada acs. Bet lietus neliņa un neliņa. Mainīgās pūsmas ātri izjauca vilņus, un jūra kļuva rāmāka ik stundas. — Varbūt Helga domā par mani, gaida atgriežamies? Jā, šovakar es solījos būt operā... — viņš atcerējās un domās kavēdamies pie viņas vēl ilgi, ilgi staigāja klājā.

Burvīga, alkstoša nakts. Mākoņi bija kļuvuši gurdāki, un negaisi aizklīda pār jūru. Andrejs atgulās uz baka un apsedzies ar rupjo buru audēklu klausījās vēja raudās un retajās lietusslāēs, kas liegi grabinādamās krita virs viņa segas. Mazliet iemidzis viņš atkal pamodās. Nakts bija klusa un veldzējoša. — Varbūt būs lietus, — viņš domāja un saņēmis piecēlās un iegāja matrožu telpā, kur tumsā krāca Leons ar Gunaru. Gaisā viņā bija silts un smags. (Turpinājums sekos.)

SKOLA un DZĪVE

Fiziskās audzināšanas mērķi un ceļi to sasniegšanai

Mūsu laiku jaunatnes garīgā seja atspoguļojas tās pašas īpašības, kas bija vērojamas latviešu tautas agrākajās paaudzēs: liela interese par sociāli politiskiem jautājumiem un trauksme pēc izglītības. Salīdzinot ar agrākajām paaudzēm novērojām, ka garīgā attīstība ir par 1—2 gadiem ātrāka. Pasreizējai paaudzei vērojām arī divas negatīvas īpašības: 1) tā ir trausla savā gribā un raksturā, nereti darbā aprūkst gribas izturības un neatlaidības, ātri izsīkst paša iedomātie enerģijas krājumi; 2) pārāk ātra iepazīšanās ar intīmām lietām. Audzināšanas uzdevums ir šīs negatīvās īpašības iznīdēt — izskaust.

Skaidrs, ka mūsdienu jauniešu garīgo attīstību, viņu sekmes un panākumi dzīves mērķa piepildīšanā būs atkarīgi no iedzimtajām dāvanām, sociālajiem apstākļiem un beidzot no izveības un laimes — augt un veidoties saprātīgu audzinātāju rokās, kā arī jau no mazotnes sekojot kādai pilnvērtīgai idejai. Iedzimtība iedziņda dzīvē parādās gan mierīgajā dzīves plūsmā, gan arī spilgtākos pārdzīvojumu brīžos, kad tās tikumi un netikumi parādās viskrasākā un kailākā formā. Audzināšanas uzdevums ir aplāpēt šīs negatīvās iedzimtības īpašības un izcelt pozitīvās. Kādus audzināšanas mērķus un kādu audzināšanas ceļu izvēlēties, lai mūsu jaunatne augtu garīgi un fiziski stipra? Kā galvenos audzināšanas mērķus varam uzstādīt šādus: lai jaunatne augtu ar stingru un nelokāmu pienākuma apziņu, ar dziļi izprastu atbildības sajūtu, lai tā prastu ātri un pareizi izšķirties dažādos jautājumos, ielīktu dotajā uzdevumā visus spēkus un lai viņa būtu pārliecība, ka viņas dzīve pieder viņas tautai un viņas nākotne ir arī viņas tautas nākotne.

Audzināšanas darbā vienmēr būs jāsadūžas ar trim faktoriem: m ā j u,

skolu un organizāciju. Katra no tām veic svarīgu audzināšanas darba daļu. Ģimenes siltums: tēva gādība un mātes mīlestība liek pirmos pamatus rakstura veidošanā. Mēs visi zinām pārliecīgas lutināšanas, kā arī pārspīlētas bardzības nelabvēlīgo iespaidu bērna rakstura veidošanās gaitā. Kā ģimenes audzināšanas kļūdu izlīdzinātāja uzskatāma skola, kurā bērns un jauniešs jau gūst plašāku un dziļāku skatu par labo un ļauno, cēlo un nievājamo. Paralleli skolai — vai arī pēc tās — savu vārdu saka organizācija. Tā papildina un nobeidz to, ko skola ir sākusī. Mūsu topošā jaunatnes organizācija — Latviešu jaunatne — reizē ar to ir nostādīta smaga un atbildīga uzdevuma priekšā. Tajārot ceļš, pa kušu ejot sasniedzams lolotais mērķis — jauna latviešu paaudze, uz kušu garīgām un fiziskām spējām un īpašībām varētu būt lepna visa tauta. Mūsu jaunatnes organizācijai nebūs vajadzīgi daudz gadu, izmēģinot dažādas audzināšanas metodes, kamēr atrastu piemērotāko un labāko sprautā mērķa sasniegšanai, jo vērojot ciņas kara laikā, kur izteicās spilgtā vācu karavīra personība un pārākums, mums kļūst skaidrs, ka tā audzināšana, ko viņš — karavīrs guvis savā skolā, jaunatnes organizācijā, darba dienestā un militārajā apmācības gaitā, ir tā, kas nostāda viņu tagad pāri savam pretniekam. Vācu zēnu organizācijā — Hitlerjugend — audzināšanas pamatā ir fiziskā audzināšana. Arī mūsu — latviešu jaunatne — tā būs stingrākais balsts, kas garantēs audzināšanas darba sekmes. Fiziskās audzināšanas pamatprasība ir — nostādīt audzināšanu uz gribas un rakstura veidošanas pamatiem. Daudzi no šī raksta lasītājiem droši vien vēl tagad jaud dažādās vārdu «vingrošana» un «fiziskā audzināšana» nozīmes. Vingrošana ir tulkojums

no krievu vārda «gimnastika» un nenozīmē neko vairāk, kā atsevišķu ķermeņa daļu vai arī visa ķermeņa izvingrināšanu. Fiziskajā audzināšanā vingrošana ir tikai sastāvdaļa, gluži kā sports, sporta spēles un rotaļas. Visas šīs darbības nav mērķis, bet gan līdzeklis mērķa sasniegšanai.

Fiziskās audzināšanas mērķis ir saskanīgs ar pasaules uzskatu, kas nāciju uzturētājus un virzītājus spēkus saskata tautas vienībā, aizsardzības spējās, rases apziņā un vadonībā. Fiziskā audzināšana nav domāta tikai auguma ārējās stājas veidošanai. Tā ir audzināšana, kas izmanto gara tieksmes un ķermeņa dotības mērķa sasniegšanai. Fiziskā audzināšana ir sabiedriska audzināšana, jo jauniešiem savā grupā, komandā, organizācijā apzinīgi, bez iebildumiem jāveidojas disciplīnai, bruņinieckumam, biedriskumam, audzinot sevī tos tikumus, kas ir tautas vienības pamatā. Fiziskai audzināšanai ir jārada fiziskie un garīgie pamati dzimtenes aizsardzības spējām, gars un ķermenis kā rases mantojums jāattīsta un jāveido ar tautas raksturam un garam atbilstoši vingrinājumiem, jārada veselīgs uzskata par ķermenisko skaistumu un fiziskām spējām, līdz ar to modinot un ierosinot apziņu par savas rases vērtību. Fiziskai audzināšanai jāprasa no jaunatnes atbildības drosme, cietība pret sevi, uzņēmība, kā arī patstāvīga un atbildīga rīcība. Tai jānodrošina iespēja atklāt vadonības spējas un radīt izlasi. Vērojot šos fiziskās audzināšanas idejiskos mērķus, mums kļūst skaidrs, ka jebkuŗas jaunatnes sporta nodarbībās nav vairs ejams vecais vingrošanas ceļš, kur pietika, ja nodarbību vadītājs apzinājās, ka notikusi «vispusīga ķermeņa izvingrināšana». Tā tagad ir otrāji plānā. Jaunatnes nodarbībās turpmāk varēs būt tikai tādi uzdevumi, kuŗu saturs un

mērķis atbilstīs fiziskās audzināšanas mērķiem un prasībām. Jau vairākkārt presē parādījušās dažu audzinātāju domas par mūsu jaunatnes disciplīnu un tās pašreizējo izpratni sabiedrības un arī audzinātāju starpā. Mums jāizskauz doma, ka disciplinēts jau ir tas jauniešs, kas labi sagatavo ikreizējos skolas uzdevumus, skolā ievēro visus kārtības nosacījumus, ir pieklājīgs pret audzinātājiem u. t. t. Nē, tā nav disciplīna, tā ir tikai kārtības ievērošana tur, kur to no viņa kā padota, prasa. Disciplīna mums jāuztver kā gara īpašība, kas liek jebkuŗā vietā un jebkuŗā laikā izturēties jauniešim kā goda vīram — ar stingru ārējo un garīgo stāju. Daudz šajā disciplīnas audzināšanas darbā var darīt (un nenoliedzami — arī dara) ir paši audzinātāji, ir pārējā sabiedrība, it sevišķi atbildīgā iestāžu un pārvalžu vadība. Ir daudz jautājumu un gadījumu, kas skar jaunatnes audzināšanas domu, ir daudz arī jau presē minētu jautājumu, kas prasa reformas.

Par mūsu jaunatni ir daudz novērojumu, vērtējumu un kritikas, kāda tā bijusi pirms boļševiku varašs gada, mūsu tautas baigajā gadā un tagad. Svarīgākais mums ir tagadnes (un reizē ar to arī nākotnes) audzināšanas darbs un agrākās audzināšanas kļūdu labošana. Mēs nedrīkstam pieļaut, ka audzinātāju un sabiedrības nevēribas dēļ mūsu zemē izaug tāda pat izvirtusi kara laika jaunatne, par kādu lasām atreferējumos no dažādām angļu un amerikāņu avīzēm par viņu jaunatni. Mums jāaudzina jaunatne krietna darbam un uzticīga Jaunās Eiropas idejai, jo tas, lūk, ir pamats Eiropas jaunatnes pārākumam.

Jānis Mieziņš.

A. LINDE.

Par vēstures mācīšanu pamatskolā

Lielie, vēsturiski nozīmīgie notikumi, kas cits aiz cita risinājas vai ir risinājušies mūsu dienu cilvēka acu priekšā, ar savu vienreizīgo lielumu un dinamismu valdoši ietekmē sabiedrības cilvēka prātu. Tas spilgti izpaužas sarunās un darbībās un piešķir visam pārdzīvojamam laikam isti laikmetīgu dzīves uzveri un laikmetīgas intereses kā materiālās, tā garīgās dzīves nozarēs. — No otras puses šādi lieli notikumi intensīvi arī interesē par vēsturisko attīstību. Tagadnes notikumi prasa pēc savas ievietošanas vēsturiskās attīstības gaitā. Tādā kārtā arī vēstures jautājumi izceļas mūsdienu cilvēku pārdomu centrā, un tā arī saprotama lielā interese mūsu skolās par vēstures ideoloģiskiem un metodiskajiem jautājumiem. Šiem jautājumiem vairākkārt īpaša uzmanība veltīta arī dienas pedagogiskā presē.

Ši mūsu raksta mērķis ir galvenokārt didaktiskās dabas: apcerēt vēstures mācīšanas darbā novērotās grūtības un to cēlopus, kā arī meklēt līdzekļus to pārvarēšanai. Ar šiem jautājumiem dabīgi saistās arī metodiskās jautājumi par vēstures mācības uzdevumiem, vienas sadalījuma un izlases principiem.

Vēstures mācība pamatskolās, bez šaubām, pieskaitāma pie grūtākiem priekšmetiem, un tas visgaisāk izpaužas skolnieku zināšanu pārbaudēs, jo reti kad skolotājam jādzird tik daudz aplamu un nesakarīgu atbīļu kā taisni vēstures stundās. Pārskata un sakara trūkumu vēstures «vecajā» vielā nākas vērot bieži. Šai sakarā mināmi arī hronoloģiskās jautājumi, jo taisni atbīdēs par notikumu laiku kļūdu ir visvairāk, piem. — Līvonijs kara saista ar 1200. gadu un tmldz.; meklējot pareizo atbīdi, skolnieki mierīgi prātu lec pāri gadu desmitiem un simtiem. Un galu galā šādās parādībās nav nekā nesaprotama, jo tās parasti izaug no divu svarīgu didaktikas noteikumu neievērošanas vēstures mācībā, kamēr citos priekšmetos tos uzskata par pilnīgi nepieciešamiem mācības darbā:

1. Svešo elementu un problēmu skaits noteikti ierobežojams kā atsevišķās stundās, tā arī visa mācības gada darbā. — Valodas stundā apskata tikai noteiktu skaitu jaunu vārdu, matemātikas stundā — tikai vienu vai divas problēmas.
2. Katrā vispārējā jēdzienam jānodrošina konkrēts saturs, jāizvairās no tukša verbalisma.

Ši otrā punkta ievērošanu prasa gandrīz visi, kas runā par vēstures mācības jautā-

jumiem, bet pirmajam nav pievērst pietiekamu uzmanību ne metodiskos rakstos, ne vēstures programās, ne mācības grāmatās. Vēstures mācībā, protams, nevar šo noteikumu ievērot ar tādu noteiktību kā augšā minētos priekšmetos, taču vēstures mācības materiāls, ko dod vēstures mācības grāmatas, ir tik plašs, ka nepieciešama tā izvērtēšana — sadalīšana nozīmīgajā un nesvarīgajā, nevajadzīgajā. Jāizdara vienas izlase, lai vēstures mācībai nepiešķirtu tīri mnēmotehnisku nozīmi. Grūtības vēl paliekina to jēdzienu daudzums, kas nāk no bērnu tīlas un svešas pasaules — tādi ir dažādi politiskās, tiesību un citi garīgās un saimnieciskās dzīves jautājumi, ar kuŗiem jāstoptos gandrīz katrā vispārējās vēstures mācības stundā.

Un tāpēc, ja mēs vēstures mācībā gribam ievērot visus tos labos padomus, ko sniedz vēstures metodika un didaktika — par konkrētīzēšanas vajadzību, plašu uzskates lietošanu, lai varētu izcelt bērna gribas, jūtu un prāta attīstību — nevis vienkāršu atmiņas vingrināšanu, tad pirmās un galvenais uzdevums ir atrast tos principus, pēc kuŗiem būtu izdarāma vēstures vienas «ierobežošana uz nepieciešamo», kā to prasa arī Dr. phil. N. Viksnīņš savā rakstā izgl. Min. Mēnešr. Nr. 8. Tikai kā otrs nāk jautājums par konkrētīzēšanas vajadzību un iespējām vēstures mācībā.

Abi šie noteikumi izriet no pedagogijas prasībām — skolas darbā ievērot bērna garīgās attīstības pakāpes un intereses, kā arī mācības priekšmeta īpatnību piekanošanu tām. Kā pirmās vēstures vienas izvēles princips tā tad būtu mināms — bērna garīgās attīstības un interešu ievērošana.

Bērna dabīgās intereses skolas vecumā prasa pēc notikumiem bagātās darbības, bērna saista personālās dēkalmības un varoņības paraugi, bet vispārīnātiem masas darbības un sevišķi stāvokļu aprakstiem tie pievēršas bez intereses. (P. Dreimanis Vēst. metodika, N. Viksnīņš — Vēsture un dzīve. «Latvijas skola» 1940. 3) Tāpēc vēstures mācībā izceļams drāmatisks elements — personā un darbības.

Tikpat svarīga ir bērna garīgo spēju ievērošana, no kuŗām pirmā un nozīmīgākā ir — valdošā jūtēkliskā atziņa, kas prasa attēlšanos no vispārīnājumiem un dzejiskas simbolikas — piem.: pilsonība tīkoja pēc liberālās parlamentāris iekārtas, — līdz 1832. g. dzīva bija tā saucamā vecā Anglija un taml. Vēstures mācībā nozīmīgas ir arī bērna laika izjūtes un notikumu ārē-

jā un iekšējā sakarības uztveršanas un izpratnes spējas. Kā vienu, tā otru cilvēks neiegūst uzreiz, bet tas attīstās pakāpeniski — konkrētu novērojumu un atziņu uzkrāšanas ceļā. Laika izjūta attīstās diezgan lēni, un šīs izpratnes robežas jāņem vērā katrā bērna vecumā. Tas pats sakāms par notikumu kauzālās un fizikālās sakarības izpratni.

Šis bērna garīgās spējas jau ir ņemtas vērā, vēsturi pamatskolās ieviedot tikai ar 5. klasi, bet tomēr skolas darbā vēl jāsadūžas ar bērna garīgās attīstības izraisītām grūtībām. Taču tās nesapratīsim kā nepārvaramu šķērslī, bet tikai kā mācīšanas darba uzdevumu norādītājus — šai gadījumā laika izjūtas un notikumu sakarības izpratnes attīstīšana skaitāma pie vēstures mācības formālās audzināšanas uzdevumiem, par ko arī vēl runāsim sakarā ar konkrētīzēšanas jautājumiem. Arī attīcībā uz vienas izlasi, bērna garīgā attīstība ir jāņem vērā, proti, tāda ziņa, ka darba (arī atsevišķās stundās) centrā ir jāliek jūtēkliski tverams, interesants notikums un darbības, kas saistās ar personām un lietām. Idejām, laikmetu garīgās un saimnieciskās dzīves vispārīnātiem raksturojumiem, kas dažkārt ir daudz nozīmīgāki par tīri ārēji tveramo notikumu kā šo notikumu izraisītāji cēloņi, ierādāma tikai otrā vietā, daudz reiz tie pat jāatstāj neievēroti.

Tādā kārtā, vēstures vienas izlase, ievērojot šo pirmo — augšā minēto principu: bērna garīgās attīstības un interešu ievērošanu, jāvadās no vēsturiskā materiāla dinamiskās vērtības un darbā jāturas pie personificēšanas un drāmatisks attēlšanos paņēmiem, pēc iespējas lietojot konkrēto uzskati, pēc iespējas izvairoties no loģiskiem vispārīnājumiem un secinājumiem.

Šādu jautājuma atšisnājumu devis arī mūsu izcīlākais vēstures metodikā P. Dreimanis Vēstures metodika, (un par šādu vienas apstrādājumu vienojušās arī atsevišķas skolotāju darba sanāksmes. Par to N. Viksnīņa raksts «Latvijas skola» 1940. g. 3. nr., (turpat arī tuvāki paskaidrojumi darbam šādā virzienā). — Vēstures kursu sastāda atsevišķi notikumi — ainas, centrā notikuma, un ap to saista dzīves veida, parašu un dažādu paņēmienu jūtēkliski skaidru tēlojumu — vēsturisku gleznu, vispārīgākā mērā izmantojot uzskates līdzekļus — gleznas, dokumentus, kultūrvēsturiskie nozīmīgos priekšmetus vai to attēlojumus. Atsevišķas stundas tēmati varētu būt apm. šādi — Latvijas vēsturē, piem., runājot par pārkrievošanas laiku: 1. diena skolā — akcentējot skolnieku aktīvo pretdarbību, cīņu starp latviešu nacionālistu un pārkrievošanu — skolotāju. 2. latviešu zemnieks krievu iestādē un taml. Vispārējā vēsturē, piem.: no vidus laiku vēstures 1. Frīdrihs Barbarosa, Ričarda Lauvasirds un Filipa

II Augusta kopējais krusta kara gājīens, pie kam te var izsekot kāda atsevišķa bruņinieka «dzīvojamību»; 2. Feodalu karaš — parādot kara kaļpu — zemnieku mājas apstākļus un cīņu ainas. Kaut arī šie piemēri nav varbūt sevišķi izdevīgi izmeklētī, taču katram būs skaidrs, ka šādu vēsturisku stāstīņu izpratne un iegaumēšana bērniem var būt ļoti viegla. Un tā arī P. Dreimana nozīme mūsu vēstures metodikā, ka viņš ir ne tikai teorētiski norādījis uz vēsturiskās vienas piemērošanas iespējām bērna garīgai attīstībai, bet arī parādījis praktiskus ceļus un paņēmienuš.

Bet ne nu nedrīkstam aizmirst, ka šādi uztverta vēstures mācība ir tikai vēstures propādeutiskais kurss, kas gan iepazīstina ar dažādiem vēstures elementiem, notikumiem, personām, bet par visu vēsturisko procesu var dot tikai vāju nojaudu, un vēstures istā izpratne tā iegūstama nav. Vēstures būtība nav viens otram sekojošu, nesakarīgu notikumu vai laikmetu maiņa, bet gan šīs maiņas izraisītāju spēku atklāšanās vēsturiskos notikumos no sirmās senātnes līdz mūsu dienām. Tādēļ nozīmīgākais vēsturē nav vis atsevišķi notikumi vai ainas, bet attīstības, cēlonības un mērķtiecības problēmas. Tomēr vēstures mācības darbā pamatskolās mēs nedrīkstam aizrautes no šādas dziļākas vēstures izpratnes. Bērna garīgās attīstības pakāpes pamatskolas vecumā liek secināt, ka daudz auglīgāks būs P. Dreimana ieteiktais un izstrādātais vēstures vienas izkārtojums. Tas sevišķi sakāms par Latvijas vēstures mācību pamatskolas 5. un 6. klasēs. Labvēlīgs šādi vienas izvēlei te tas apstāklis, ka mūsu dzimtenes vēstures ģeogrāfiskās robežas ir samērā mazas, tāpēc arī ietekmējošie apstākļi visur apmēram vienādi, un puslīdz vienādi mainās dzīves apstākļi; tās pašas garīgās un saimnieciskās parādības attīcīnāmas uz visu zemi kādā vēsturiskā laikmetā. Arī atsevišķo parādību skaits, kā piem., brāļu draudžu kustība Vidzemē, ir maza. Latvijas vēsturē atsevišķos gadījumus var viegli tipizēt, tā tas ir, ja runā, piem., par dzimtbūtības attīstību, karu vai slimību gadiem un citiem līdzīgiem faktiem! Vēstures mācībā nu taisni tāpēc, pievērstoties atsevišķiem gadījumiem, var gūt jēgu par vispārējo stāvokli. — Vispārējās vēstures materiāls ir par plašu, lai tur tik sīki pakavētos pie atsevišķām parādībām. Tomēr arī vispārējās vēstures mācībā jāievēro tās prasības, ko uzstāda bērna garīgās spējas un intereses, un tās noteikti jāņem vērā, domājot par vienas izvēli visam mācības darbam vai atsevišķai stundai, bet it sevišķi tās nozīmīgās pašā mācīšanas darba izkārtošanā.

(Turpin. sekos).

Vācu zemūdeņu nogremdēto kuģu rekordskaitļi

Septembra mēnesī vācu kaujas vienības nogremdējušas 161 ienaidnieka kuģi 1001700 brt. tilpumā, kas ir augstākais skaits vienā mēnesī kopš kara izcelšanās, bet lauvas daļa šinīs rekorda panākumos piekrīt vācu zemūdenēm. Taisni tānī brīdī, kad ienaidnieks domājās pienākušu brīdī, lai apgalvotu, ka zemūdeņu briesmas mazinājušās, vācu bruņoto spēku virspavēlniecība ar augšmin. skaitļiem atsedz ienaidnieka melus. Vairāk nekā trīsceturtdaļas no nogremdēto kuģu skaita nāk uz zemūdeņu konta.

Ienaidnieks var dot līdzī savām kuģu karavānām cik lielus apšardzības spēkus vien gribēdams, — vācu zemūdenēm nav šķēršļu, lai piekļūtu tām klāt, vienalga, vai tās būtu dienvidu vai ziemeļu ūdeņos. Ienaidnieks gan lūko iegāvēt, ka vācu jaunās zemūdeņu komandas vairs nestāv savu uzdevumu augstumos, bet — kā iepriekšējos tā arī pašreizējos bruņoto spēku virspavēlniecības ziņojumos publicētie skaitļi apliecina, ka vācu zemūdeņu komandu cīņas spars ir palicis gluži tāds pat, kāds bijis agrāk un atrodas vēl vienmēr tāns pat augstumos, kāds bijis kara sākumā.

Isi pirmie vācu septembra bilances publicēšanas Vašingtonā lūkoja romierināt uztrauktos brātus ar apgalvojumu, ka septembris sabiedrotiem «būšot ļoti labvēlīgs», jo — zemūdeņu briesmas redzami mazinājušās. Šim mierinājumam nekavējoties sekoja vācu atbilde, kas laikam kā zibens iespēra vippus Atlantika un arī viņpus Kanālas, jo tai nekavējoties sekoja Čerčila ceļojums uz Vašingtonu. Protais, kas tad cits šim ceļojumam bij pamatā, ja ne katastrofālā tonnažas krišanās. Ar lepu žestu toreiz Ruzvelta sekretārs paskaidroja, ka Čerčils ieradies, lai apspriestos ar amerikāņu prezidentu — par uzvaru. Bet fakti un skaitļi nenoliedzami rāda, ka Vašingtona un Londona nevis tuvojas, bet ka vācu zemūdeņu operācijas gandrīz visas pasaules ūdeņos tās no izvaras ātri vien attālinā.

Jaunākie kuģu nogremdēšanas skaitļi kā drausmīgai ironijai liek rīzī klausīties britu tirdzniecības flotes šefa sera Saltera paskaidrojumam, kā

Tautas palīdzības kopās sarīkojums

Kalēti pag. pamatskolas Tautas palīdzības kopa svētdien vietējā Tautas namā rīkoja teātra izrādi, uzvedot V. Delles «Bērnu bērni». Sarīkojums bija pulcinājis pilnu zāli apmeklētāju. Prāvos ienākumus, kas gūti no sarīkojuma, izlietos trūcīgo skolēnu pabalstiem.

sabiedrotie septembra mēnesī esot «būvējuši vairāk kuģu nekā nogremdēts».

«Ienaidniekam būtu jāuzrāda vēl lielāki panākumi, ja tas tagad gribētu traucēt mūsu kara spēka un kara materiālu transportu». Bet ka angļi paši netic šiem sava flotes šefa vārdiem, pierāda kāda «Financiāl News» slejš ievietota piezīme, ka vācu zemūdeņu nodarītie zaudējumi esot sabiedroto kara vadības Achilla pēda

Kauja tankā

PK. Dienām ilgi saule tveicē zemi un izdeņ no zaļajiem zāles stiebrēm pēdējo sulu. Apvāršis virmojot pazūd augusta dienu tveicīgajā vērmē. Tanku kāpurvažu saceltie putekļu mākoņi ir tik bieži, ka tiem cauri redzēt nav iespējams. No austrumiem nepārtraukti pūš sauss stepes vējš un putekļu mākoņi kā dzeltenpelēki karogi plīvo simtiem metru tālu pār līdzenajām nogāzēm un plašajām ielām. No putekļu jūras paceļas vienīgi jumola siluete un trīs, četru apkalpes vīru augumi.

Vienība no rindas izvēršas trieciēnam. Apkalpes vīri viens otru pazūd milzīgo tērauda ratu iekšienē. Cīņa sākas. Dārdot un dūmot tanki platā frontē dodas pret ienaidnieku. Šis lepna skats vairāk kā viss pārējais iemieso vācu uzbrukuma varu un trieciēna spēku. Bet tas ir tikai ārējais skats. Kā gan izskatās šaurajā telpā starp biežajām tērauda bruņu plāksnēm?

Karstums, ko motors attīsta šinī grūti uzvelcamā apvidū, drīz vien pāriet uz visu tanka iekšieni. Tankā vadītājam motora vērsme šī tieši virsū, tā pieplūdinā visu tanku un pie vadītāja un tālegrafista ir droši 55 vai 60 gradu. Kāpurvažu saceltie putekļi savukārt prot atrast visniecīgākās plaisas, biezo mākoņos tie plīvo pa telpu, izgraužas cauri vīru tērpiem, iekļūst plaušās un liek klepot.

50 gradu iekšējās temperatūras, tas nozīmē vesela sviedru upes! Tie plūst pleciem vīriem pa seju un rokām, pa visu ķermeni. Slapji mati krīt acīs, tērps jau sen pielīpis pie miesas. Pats par sevi saprotams, ka tankam ir vēdināmais ventilators. Bet tas darbojas tikai pusstundu, dažkārt pat tikai dažas minūtes, tad tas ir piepūtējis. Nav nevienas, pat tās visniecīgākās veldzes nesēja vēja pūsmas. Un pēkšņi, kā jau visur šinī zemē, arī mušas ir klāt. No rīta tankā nebija neviena no šiem mocītājiem gariem, tagad tie ir klāt un nevienas nevar pasacīt, no kurienes tie nāk.

un vārdi: «tanis apmēros, par cik atrodas rīcībā pieprasītā tonnaža» atkal no jauna apliecina, cik kļūmīgā stāvoklī vēl vienmēr atrodas palīdzības sniegšanas jautājums Padomijai. Ka sera Saltera runa nav nekā cits ka no augšas pasūtīts agitācijas akts, pierāda arī vēl Kanadas ārlietu ministra apgalvojums, ar kuru tas atklāti atzīst, ka vācu zemūdeņu briesmas pašreiz neesot vis kļuvas mazākas, bet gan vēl daudz lielākas.

Mušas rāpo pa sviedrainajām rokām un seju, lido apkārt un moca visus piecus tanka vīrus.

50 gradu — stundām ilgi, dažkārt pat visu karsto vasaras dienu, tas nozīmē pārcilvēcīgu piepūli un dzelzainu savaldību. Bet šī slodze ir tikai viena no tām blakus parādībām, kas tanka apkalpei jāuzveic. Tās ir otrās šķiras grūtības, jo primārais ir un paliek pati kauja. Ikviena vīra nervu vai muskuļu spēks, atkarībā no viņa uzdevuma, sasprindzināts vienīgi kaujai un karstumam vērību piegrieztiem nemaz nav iespējams. Un tomēr šo tveici jūt. Vai komandants novēro apvidu un dod tankam pavēles, vai artileristi iebīda granātas un notēmē lielgabalu, vai tālegrafists apkalpei savus instrumentus un ložmetēju, vai tanka vadītājs pie svirām un bremzēm valda smago milzi, — ik mirkli apkalpi nomāc smagā, tvanīgā tveicē. Ko dzert ikvienam ir pudele ar kafiju un ar to jāiztiek visu kaujas laiku. Tas var ilgt vairākas stundas, bet dažkārt tas ilgst veselu dienu un vēl daļu nakts.

Tas ir lepns skats, kad tanki izvēršas kaujai un pār ienaidnieka pozīcijām aizdārd vācu tanku trieciēna vēlnis. Bet šo skatu redzot, nevienas neiedomājas par 50 gradu temperatūru, kurā tanka apkalpei jācīnās. Ikvienam pašam jāpārdzīvo un jāredz tanku cīņai nepieciešamā izturība, aukstasinība, zibenīgi ātrā situācijas izpratne un nervu saspīlējums, par cīņu ar karstumu nemaz nerunājot. Ikvienam pašam pēc stundām ilgas cīņas jāizkāpj reiz no tanka un jāizjūt 40° ārējā temperatūra kā «svaigs vējš», lai izprastu, ko nozīmē 50° starp bruņu plāksnēm.

Stundas un dienas šinī tveicē, kad sauso, putekļaino telpu apgaismo tikai vāja gaisma, kad nervi un muskuļi ir saspīlēti līdz galējai iespējamībai — tas viss liekas tik neticami grūti un tomēr tas ietilpst austrumu tanka cīņtāja ikdienā.

Vilkis par sarunām ar Staļinu

Zenēvā, 4. okt. (DNB). Kādā ziņojumā no Čunkingas «Daily Express» publicē Vilkijs interviju par tā sarunām ar Staļinu. Plašāka apspriežu daļa, paskaidrojot Vilkijs, bijusi vēlta «ļoti slepena veida militārām lietām», par kurām viņš nevarot tuvāk izteikties. Tomēr Vilkijs esot paskaidrojis, ka Staļins viņam atkārti un apmierinoši atbildējis uz visiem jautājumiem. Tā, piemēram, Staļins teicis, kā vācieši ielauzoties Dienvidkrievijā līdz Volgai, vērsuši pret Padomju savienību «drausmīgu triecienu». Pēc tam Staļins griežies ar steidzīgu lūgumu pie sabiedrotiem, lai tie ar vislielāko iespēju ātrāk izmanto savus galējos spēku avotus. Ja būšot griba, tad varēšot arī novākt pie malas kavēklus. Vilkijam, aizrādījies Staļins, jāpasakot amerikāņiem, ka boļševikiem derot viss, ko Savienotās valstis ražojot. Padomju savienība par visu saņemto būs augstākā mērā pateicīga. Staļins tomēr ieteicis Vilkijam Padomju savienības postu amerikāņiem neattēlot pārāk skarbās krāsās, jo pastāvot briesmas, ka tādā gadījumā Amerika «varot apieties ar Padomju savienību tikai augstirdīgi».

Vilciens dzer degvīnu un trokšņo

Liepājas-Ručavas pasažieru vilcienā dzēris degvīnu Kļemena Mackevičs no Graudu ielas 44. Viņš trokšņojis un cēlis nekārtības. Dzelzceļa policija sastādīja protokolu. M. par dzēršanu un trokšņošanu vilcienā jau agrāk sodīts.

IEKĀPUSI CITA BUMBIERĒ

Jaunā ielā 19, namsaimnieks Andrejs Dambergs vakarā izgājis pagalmā, kur pamanījis, ka kāds ielidis viņa bumbierā, un purina koku, bet divi apakšā pievērsis augļus. D. nelūgto viesus, kas izrādījušies brāļi Aleksejs, Pēteris un Pāvils Galkini, no Brīvības ielas 78, aizturēja. Visus trīs nodeva tiesai.

MĀKSĻA

LIEPĀJAS OPERAS UN DRĀMAS TEĀTRI

Šodien, pl. 19.30 — Karmena. (Ieejas maksa no 0,30—2 RM). Derīgs sezonas mūzikālo izrāžu abonements un otrādienu (B) abonementa 4. kup. Trešdien, 7. okt., pl. 19.30 — No saldētas pudeles. (0,20—1,50 RM). Derīgs sezonas drāmas izrāžu abonements un trešdienu (DD) abonementa 3. kupons. Ceturtdien, 8. okt., pl. 19.30 — Korsārs. (0,30—2 RM). Derīgs sezonas mūzikālo izrāžu abonements un ceturtdienu (C) abonementa 3. kupons. Piektdien, 9. okt., pl. 19.30 — Sevijas bārddzintārs. (0,40—3 RM). Derīgs sezonas mūzikālo izrāžu abonements un piektdienu (A) abonementa 5. kup. Sestdien, 10. okt., pl. 19.30 — Minhauzena precības. (0,30—2 RM). Derīgs sezonas drāmas izrāžu abonements. Svētdien, 11. okt., dienas izrādē, pl. 14 — Skampolo. (0,30—2,50 RM). Abonementa kartes nederīgas; valcāra izrādē, pl. 19.30 — Ieleja (vācu val.). (0,40—3 RM). Derīgs sezonas mūzikālo izrāžu abonements.

Mandžuko 10 gadi

Šinīs dienās Mandžuko svinēja savas 10 gadu pastāvēšanas dienu. Šai sakarībā interesanti atskatīties uz šo attīstības posmu. 1932. gada 15. septembrī japāņu vēstnieks un jaunnodibinātās valsts ministru prezidents Hsingkingā parakstīja protokolu, kurā Japāna atzina Mandžuko patstāvību un kas tai pat laikā galvenos vilcienos arī nosprauda jaunās Austrumāzijas valsts attiecības ar Japānu. Ja 1894./95. gadu karš rietumvalstu iefauksšanās dēļ bija laupījis Japānai tā, kāra ieguvumus, tad 10 gadu vēlāk Japāna kara pret Krieviju atkal atgūva visus tos varas apmērus, kas tai Austrumāzijas telpā šķita vajadzīgas. Pēc Hsingkingas protokola attiecības, kādas izveidojušās Japānas un Mandžuko starpā, Tokijai nepiešķīra tikai politiskas, saimnieciskas un militāras priekšrocības, bet tai pat laikā Japāna uzņēmās arī atbildību un nastas.

Mandžuko valsts robežu garums — 8.438 km sauszemē, bet 866 jūras piekrastē. Šim robežam jābūt nodrošinātām pret iebkādām varbūtībām, un galvenās rūpes par to drošību uzņēmusies Japāna.

Toties Mandžuko savukārt jo nodēriģa Japānai. Pašreizējā kara Mandžuko palīdzībai jo lielāka nozīme tā, ka tā atvieglot Japānas lielos uzdevumus Austrumāzijas jaunveidoš-

nā. Tie nav vien jālvieļu sūtījumi Japānas salām, kas nosaka Mandžuko nozīmi. Jau pats par sevi šis Japānai draudzīgais valsts ģeogrāfiskais stāvoklis nozīmē Japānai stratēģiskā ziņā nodrošinājumu pret ienaidnieku uzbrukumiem. Jau Japānas-Kīnas konfliktā šim faktoram bija liela nozīme. Mandžuko 40 miljonu iedzīvotāju zina vērtēt drošību, mieru un kārtību, kas līdz ar jaunās valsts nodibināšanos nostiprinājusies zemē. Pārāk dzīvas Mandžuko tautā vēl atmiņas par senāko laiku sajukumu un iznīcību.

Saskaldīt šo sabiedroto bloku — tas bija un būs arī turpmāk Japānas un Mandžuko ienaidnieku angļu-amerikāņu galvenais mērķis. Viņi zina, ka šis bloks izveidosies par kodolu jaunās Austrumāzijas uzbūvē. 10 gadu Austrumāzijas vēstures mērogā jo īss laika sprīdis. Tag tomēr pieticis, lai pasaulei rādītu, ka arī šā laikā var notikt apvērsumi, kuru sekas sniedzās daudz lielākā plašumā, nekā tikai to tiešā iedarbība sfērā. Kā Anglija, tā arī Amerikas Savienotās valstis ar visu varu centušās graut jaunās Mandžuko valsts attīstību. Tas viņiem nav izdevies. Vienīgais viņu ceļš, kā tie spēj izpaust savu naidu un dusmas, ir pretoties Mandžuko atzīšanai par patstāvīgu valsti. Taču tāpat kā viņu

saimnieciskās represijas nav atzkavējušas Mandžuko saimniecisko uzplaukumu, tā arī viņu diplomātijas žests tai nespēj kaitēt.

Mandžuko tagadējā nozīme pārējai Austrumāzijai tik spilgta kā tā vairs nav jāpasvīto. Bet tā sniedzās vēl tālāk — arī vācu saimnieciskās aprindas ieinteresētas Mandžuko saimniecībā, un vēl nesen — šī gada 28. augustā — Hsingkingā apstiprināja Vācijas-Mandžuko saimnieciskā līguma pagarinājumu.

Pirmā Mandžuko 5. gadu plāna realizēšanā vislielāko darbu veica Dienvidmandžurijas dzelzceļu savienība un Mandžurijas smagās rūpniecības sabiedrība. Abi šie uzņēmumi radījuši pamatus jaunās valsts rūpniecības un lauksaimniecības uzplaukumam. Protams, atkal Japāna bijusi tā, kas vadīja lielā plāna realizēšanu. Tā sniedza Mandžuko finanšu atbalstu, apgādāja to ar materiālu un mašīnām un nosūtīja uz Mandžuko tehniskā skolotu personālu. Toties Mandžuko uz Japānu sūtīja jēlvieļas un strādniekus. Sevišķa nozīme bija dzelzs, tērauda, krāsaino metālu, degvielu un vieglmetālu sūtījumiem, kuri jau pirms Japānas iestāšanās kara bija sasnieguši ievērojamu apmēru. Jau toreiz Anglija un Amerika ar pilnu sparū gatavojās karā pret Japānu. Indijas kokvilnas eksports uz Japānu — Anglijas ietekmēt — strauji sašaurinājās. Līdzīgi arī Amerikas Savienotās valstis tird-

nieciskās sarunās mēģināja kavēt Japānas tirdzniecību. Japānas tekstilrūpniecībā radās traucējumi un arī dzelzs pārstrādājošai rūpniecībai nācās cīnīties ar ievērojamām grūtībām.

Tā arī Mandžuko pirmais 5 gadu plāns bija šo Japānas saimniecisko grūtību ietekmēts. Vajadzēja revidēt plāņējuma skaitļus un tos pazemināt. Un tomēr, neraugoties uz šiem nelabvēlīgiem apstākļiem, Mandžuko jēldzelzs produkcija pirmā 5-gadu plāna programā ārkārtīgi strauji cēlusies, to pašu var teikt par tēraudu un tērauda pārstrādājumiem.

Patlaban Mandžuko strādā otrā 5-gadu plāna realizēšanā. Taču te jāsaprot, ka kara apstākļos nevar cerēt sasniegt to, kas būtu bijis iespējams miera laikos. Pat, par sevi saprotams, ka Mandžuko tagad galvenā kārtā kalpo Japānas kara vajadzībām. Te vispirmā kārtā minama ogļu, rūdu, un degvielu produkcija, kas tagad visas valsts saimniecības priekšplānā.

Eiropas kara, un vēlāk Japānas kara ar Angliju un Ameriku, rādījis, cik lielā mērā Mandžuko saimniecība bijusi atkarīga no ārzemēm. Taču tagad tag, pārvarēts. Japānas atbalstīta, Mandžuko savā otrajā 5-gadu plānā sākusī lauzt šo atkarību. Šim plānam realizējoties Mandžuko kļūs par līdzvērtīgu partneru pārējai Austrumāzijas pasaulei. Bet nevien Āzija — arī citas aizjūras zemes, interesēsies par Mandžuko un tā tām varēs arī daudz ko sniegt.

Š. g. 4. okt. pēc grūtām ciešanām aizgāja mūžībā mūsu bijušais līdzstrādnieks — tehniskās daļas vadītājs

Edgars Sanders

Viņu labā piemiņā paturēs

Liepājas rūpniecības rajona darbinieki un strādnieki.

Pazīņojam radiem, draugiem un pazīstamiem, ka pēc ilgām un grūtām ciešanām š. g. 3. okt. pl. 16.30 šķirusies no mums mana mīļotā meitiņa, māsiņa, svaine, krustmāmiņa un tantīte

Emīlija Irma Smukums

savā 19. dz. g.

Izvadīšana svētdien, 11. okt., pl. 15 no sēru mājas, Grobiņas pag. Smukumiem, uz Limbiķa kapiem.

Pienāca vakars negaidīts, Apstājas pūkstēt mīļotā sirds. Par agri tu aizgāji, Tavs ceļš vēl bija tāls.

Sērojošie piederīgie.

Š. g. 4. okt. rīta ausmā miris mūsu mīļais papucītis

Jēkabs Ģibietis

Izvadīšana š. g. 8. okt. pl. 16 no pils. slimn. kapličas Vecos kapos.

Uz klusu pavadīšanu lūdz radus un paziņas

Mēs tevi nekavējam, Ej' kapā atdusies, Tu Kunga svētām' prātam Mums būs šeit padoties. Gan mīlestībā kļūsi Par Tevi as'ras birst; Ko ar Tev' zaudējusi, To sirds vairs neaizmirst.

Sērojošie piederīgie.

Š. g. 30. sept. pēc ilgām un grūtām ciešanām miris mūsu mīļais papucītis un vīrs

Jānis Gavenis

Izvadīšana uz pēdējo dusu 7. okt., plkst. 14 no Gaviēzes Gaveniem Jāņa kalna kapos.

Sērojošie sieva un bērni.

Mūsu dziļākā līdzjūtība

Adolfam Sņikera kgm viņa kundzes

Alidas

nāves gadījumā. Aizputes apr. vecākā darbinieki.

Sirsniņš paldies

Liep. Metalurģiskās rūpnīcas administrācijai un ķēžu nod. strādniekiem un darbiniekiem par krāsniem vaiņagiem. Sevišķs paldies ķēžu nod. meistaram Čeišo kgm, paldies visiem, kas piedalījās mūsu mīļā

Jura Paegļa

izvadīšanā uz pēdējo dusu š. g. 2. okt. Ziemeļu kapsētā.

Sieva un dēls.

Liepājas valsts lietiskās mākslas vidusskola

Liepājā, Alejas ielā № 18, tālr. 837

mācību sākums š. g. 12. oktobrī, pl. 9.

Iestāšanās pārbaudījumi š. g. 8. oktobrī pl. 8 latviešu valodā (rakstos un vārdos). 9. okt., pl. 8 matemātikā (rakstos un vārdos).

Pēcpārbaudījumi audzēkņiem š. g. 10. oktobrī, pl. 8. Līdzī jāņem papīrs un rakstāmpiederumi. Visiem audzēkņiem mācību sākumā jāiesniedz audzinātājiem apliecība par 3 mēn. vasaras praksi.

Kas varētu iemācīt spēlēt akordeonu.

Rakstīt Mālu ielā № 30, dz. 1, V. Kātiņš.

Sētnieks

vajadz. Uliča ielā № 11, būtu vēlams tāds, kas sa-prot remonta darbus, piet. sētas mā-ļa š, no pl. 5-17.

Lauk-strādnieks,

pils. tuv. vajadz, pie laba atalgojuma, piet. Uliča ielā 11 pie sētnieka no pl. 16-17.

Meklēju pirk

modinātāju pulksteni. Pied. pa tālr. 1487

Pērku

lentzāģu sloksnes (šveisēšanai) un galdnieku skrūv-spīles, metala. Pied. Bāreņu ielā № 14, no pl. 7-12 pie vadītāja, tālr. 1991.

Pērku

darba drēbes vai arī drēbi. Of. š. av. k. zem 7466.

Steidzīgi vēlos pirk

uzvalku vai uzvalka drēbi ar pieder., var būt arī drusku lietots. Pied. l. adr. Grobiņā, Kalna ielā № 1, Reimanim.

Katliņu vai

kastroli no 10-15 ltr. lie-lu, melnu portfeļi un ziemas mēteļi vēlos pirk. Of. š. av. k. zem 7445.

Meklēju pirk

mēteļi un uzvalku vid. aug., var būt arī drēbe. Piedāv. l. nod. Uliča ielā 11, pie sētnieka, no pl. 16-17.

Pērku

lietotu vai jaunu dzensīksnu, 5 coll. platu, ne īsāku kā 5 metri, maksājū augstāko cenu. Adr. Z. Freimanim caur Bakūzi.

Kanārija

putniņu, (tēviņu), brašu dziedātāju, pērk Z. Valters. Pied. l. adr. Liepājā, Piļūdonā ielā № 4, dz. 8.

PĀRDOD

čuguna krāsni ar caurulēm par RM 120.—. No pl. 16-18, Dārza ielā 17, dz. 3.

Pārdodami

truši Ķēžu ielā 5.

Pārdod

bērna golfu RM 40.—, Rāma-vas ielā 22, dz. 1.

Amata apmācības skolā pie Latvijas dz.-ceļu galv. darbn. Liepājā uzņem

zēnus-mācekļus

ar pilnu pamatskolas izglītību 14-18 g. vec. praktiskai un teorētiskai apmācībai visos metalapstrādēšanas amatos.

Uzņemšanas lūgumi ar īsu dzīves aprakstu un apliecības norakstu par pamatskolas beigšanu iesniedzami dz.-ceļu darb-nīcās Liepājā, Brīvības ielā Nr. 103 līdz š. g. 20. okt.

Māsu skola pie Liepājas pilsētas slimnīcas uzņem

skolnieces

Kurss 3 gadīgs ar sākumu š. g. 1. nov. Skolniecēm jādzīvo internātā pie brīva uz-tura, dzīvokļa, apgaismoš., apmazgāšanas. Uzņems kandidātes ar pilnu vidusskolas iz-gliitību līdz 30 g. vec. Uzņemšanas lūgumi ar īsu dzīves aprakstu iesniedzami slimnīcas direktoram līdz š. g. 20. oktobrim un tiem jāpievieno apliecības par izglītību.

Vajadzīgi

skolotāji

Nīcas valsts pamatskolai Pieņem arī vidusskolu absolventus. Tu-vākas ziņas pa tālrūni Nīcā 39.

Vākšanas un pārstrādāš. uzņēmums „Izejviela“ Liepājas nodaļa paziņo, ka

nod. galvenais kant. un noliktava ar š. 1. oktobri atrodas Rīgas ielā 5/7, tālr. 344.

Tā kā pilsētas ledzīvotājiem izdevīgi nodot visu, kas lieks un mājās nevajadzīgs un saņem par visu sa-maksu, „Izejviela“ uzpērk lupatas, kaulus, papirus, stikla lūžņus, krāsainos metālus. Lielākus vaiņumus nopem uz vietas. Neturiet neko mājās, nododiet visu „Izejvielai“.

V. Vache. Liepājas nod. vadītājs.

K. Hartmaņa Mākslas studija

dib. 1918. g. Tālr. 1462. Zīmēšanas un gleznošanas mācības sākas 10. okt. Pie-teikties katru dienu Peldu ielā № 47/49 no 3-7 vak. Svēt-dienās no 10-12.

Medzes pagasta valdei vajadzīgs

sekretārs-palīgs ar praksi pašvaldības darbā un zinnesis-apkalpotājs

Personas, kas vēlētos uz minētām vietām kandidēt, uzacelnu piet. līdz š. g. 8. okt. personīgi vai rakstiski. Alga pēc noteiktām kategorijām, brīvs dzīvoklis, apgurin., arī dienesta zeme.

Strādnieki

steidzīgi vajadz. Laba izpeļņa. Pietiekties Firmā P. V. Tumšais & K. Zalcmanis" Jūras ielā 17, dz. 8. Tālr. 1645

Pērk pret labu samaksu bufeti, drēbju skapi (gaišā kr.) zāles lampu (3-6 spuldžu) Piedāvājums adr. līdz 10. okt. š. av. kant. zem № 7388.

Vaislas kuilju stacija

ar importēto nol Vācijas dižciltīgo kuili atrodas Rāvas pag. Kaugaru mājās. Tālr. Rāva № 1.

Smalkmēchaniki, elektromontieri, atslēdznieki, virpotāji, caurullicēji un mācekļi

var piet. Kuģinieku ielā 5

Liepājas valsts lietiskās mākslas vidusskolā

Alejas ielā 18 var pieteikties brīvai apkalpotāju vietai

precēts pāris

Vīrietis vēlams, kas prastu mājas remontu un galdniec. darbus. Lūgumi iesūt. līdz š. g. 10. okt., klātpieliekot agrāko darba vietu atsauksmi. Alga pēc XII-b kategorijas.

Uzmanību!

Nozaudēti aizsargu krāsas virieša vasaras mēteļi un zila cepure (mē-teļi atņemti) š. g. 27. sept. vak., Liepājā, „Vezuvā“, vai ceļā līdz Rožu laukumam. Atradēju lūdzu nodot pret labu atdzību Zivju ielā № 12, dz. 18.

Klusu rudens sveiciens no dzimtenes kapavīram

Kārlim Šmitam austrumos

ALMA.

Debess tālā, riets jau bālē. Atnāk rudens vakars jauks. Bērsu ēnā ledzēltenā, Domāju par Tevi, draugs.

Arsts vēlas irēt

1-2 istabas skolnieku pieņemšanai dažas stundas dienā. Vec-liepājas raj. Of. š. av. k. līdz 12. okt. zem № 7434.

Reichsdeutscher sucht ein

möbl. Zimmer für 2 Wochen. Off. unter B. in der Exp. der Ztg.

Valsts vācietis vē-las irēt

mēb. istabu uz 2 ned. Of. š. av. kant. zem B.

Mēb. istabu

pilsētas centrā ar apkurināš. un at-sevišķu ieeju meklē jauns cilvēks. Of. rakstīt Rīgas ielā № 43, dz. 1, Pētersons.

Bin Zimmer

let zu vermieten im Zentrum (benutzen auch Telefon) an einer einz. Per-son. Thomas Str. 58, W. 2 von 18-19 Uhr

2 mēb. istabas

izīrējamas intell-ģentam kungam Peldu ielā 10.

Izdod

istabas daļu skolniekiem (zē-niņiem). Piet. 6. okt. no pl. 15-17, Pas-ta ielā 1, dz. 5.

Pieņem

1 vai 2 uztic. skolniekus, kā līdzledzīvotā-ju, vēlams laulān. Izrē ar

atsev. istabu

ar atsev. ieeju, Ludvika ielā 16, dz. 8.

2 skolēni,

būvē un māsa meklē mēb. ista-bu, vēlams ar ērt. Of. nod. š. av. k. zem 7468.

par nederīgu

nozaud. ang. gr. Ser. A 809892, līdz 1941. g. 29. sept. no L. P. V. T. N.

Skolnieku-ci

uzņem atsev. mēb. istabā ar vai bez pānzlījas, Krusta ielā 5, dz. 1.

Pieņem

2 kārtīgus skolniekus-ces kļusā ģim., Palmu ielā 4, dz. 2.

Skolnieces

uzņem Ganību ielā 56- dz. 9.

Klavieres

vēlos irēt Of. nod. š. av. k. zem 7458.

Liepājas operas

un drāmas teātris Otrdien, 6. okt., plkst. 19.30

Karmena

Trešd., 7. okt., plkst. 19.30

No saldēnās pudeles

Ceturtdien, 8. okt., plkst. 19.30

Korsārs

Liepājas varietē teātris „DIANA“

plā ACS „Atpūta un dzīvotprieks“. Galvenās daļas Ķrogu ielā 81/83. Tālr. 801.

Otrdien, 6. okt., plkst. 19.30 „VIII Balbs vakars“

Trešdien, 7. okt., plkst. 19.30 „VIII Balbs vakars“

Ceturtdien, 8. okt., pl. 19.30 „VIII Balbs vakars“

Piektdien, 9. okt., pl. 19.30 „VIII Balbs vakars“

Sestdien, 10. okt., plkst. 19.30 „VIII Balbs vakars“

Svētdien, 11. okt. plkst. 19.30 „VIII Balbs vakars“

Liepājas pilsētas pārvaldi koncentrēs vienā ēkā

SKOLU JAUNATNEI IEKĀRTOS ATSEVIŠĀKAS AMBULANCI — NODIBINĀTS PAŠVALDĪBAS DARBINIEKU UN STRĀDNIĒKU FONDS.

Liepājas pilsētas valde šīs dienas sastādījusi jaunu saimniecības budžeta nākošiem 6 mēnešiem — līdz 1943. gada 1. aprīlim. Jaunā budžeta kopsumma līdzsvarota uz RM 2.227.940. Izglītības veicināšanai paredzēts izdot RM 114.500, no tiem trūcīgo skolēnu ēdināšanai — RM 11.400 un jaunu mācības līdzekļu iegādei — RM 6000. Budžetā uzņemta arī viena RM 250 Heila stipendija sekmīgākam pamatskolu beigušam audzēknim tālākas izglītības turpināšanai lauksaimniecības vidusskolā. Kultūrālām un sabiedriskām vajadzībām budžeta periodā paredzēts izdot RM 17.870. Pilsētas bibliotēkai jaunu grāmatu iegādei atvēlētas RM 4500. Veselības aizsardzībai paredzēts izdot RM 678.410, no tiem pilsētas slimnīcas uzturēšanai — RM 457.380. Pilsētas ambulances uzturēšanai paredzēts izdot RM 151.740, bērnu slimnīcām — RM 15.350 un bērnu veselības kopšanas punktiem — RM 1000. Šoruden no jauna paredzēts atvērt papildu slimnīcu lipīgām slimībām. Tās iekārtošanai budžetā paredzētas RM 34.380. Rūpējoties par mūsu skolu jaunatnes veselību, mācību gadam sākoties atvērs atsevišķu skolēnu ambulanci, kurā iekārtos arī

zobārstniecības kabinetu. Minētās ambulances ierīkošanai budžetā atvēlētas RM 7350. Lipīgu slimību apkarošanai paredzēts izdot RM 52.220. Jaunus rentgena aparātus paredzēts iegādāties pilsētas slimnīcas un ambulances Aizputes nodaļā. To iegādei nepieciešami RM 40.000. Liepājas pilsētas būvniecībai budžeta 6 mēnešu periodā paredzēts izdot RM 171.490. Kā lielākais darbs minams pilsētas valdes nama pārbūve. Pašreiz minētā namā atrodas tikai dažas nodaļas, bet turpmāk pēc tā pārbūves tajā paredzēts novietot arī pārējās pilsētas valdes nodaļas. Tādā veidā visa pilsētas pārvalde būs koncentrēta vienā ēkā. Ēkas pārbūvei paredzēts izdot RM 40.000. Liepājā no jauna paredzēts izbūvēt 4 dezinfekcijas kameras un plašākus pārbūves darbus izdarīt Jūrmalas paviljonā. Ielu, ceļu un tiltu labošanai paredzēts izdot RM 53.130. Publiskām labierīcībām budžetā atvēlētas RM 178.510, no tiem kanalizācijai — RM 27.650, pilsētas apstādījumu pārlaistāšanai — RM 10.930 un sporta stadiona pārbūvei — RM 1570. Apstādījumos paredzēts izsalušu un citādi bojā gājušo koku un košuma

krūmu vietā iedēstīt jaunus. Vācu karavīru kapu izdaiļošanai paredz izdot RM 3.000. Rūpējoties par dzīves grūtāku atbalstīšanu, jaunajā budžetā sociālāi apgādībai paredzēts izdot RM 186.050. Trūcīgām mātēm, bērnu piedzimšanas gadījumos, paredzēts izsniegt zidaiņu pūripus. To vajadzībām budžetā paredzētas RM 2000. Atbalstot pilsētas ugunsdzēsēju darbu, budžetā paredzēts ugunsdzēsības vajadzībām izlietot RM 138.320. Lai uzlabotu ugunsdzēsības apstākļus, paredzēts iegādāt divas jaunas autošlirces un atjaunot vienu bojāto tanku. Liepājas pilsētas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības atbalstīšanai budžetā paredzētas RM 7980. Glābšanas biedrībai uz ūdeņiem pabalstam atvēlētas RM 1960. Plašākus pārbūves darbus paredzēti veikt pilsētas saimniecība Sautdruvas, kādam nolūkam paredzēts izdot RM 4000. Lai uzlabotu saimniecības lopu materiālu, budžetā paredzētas RM 2000 jaunu sugas lopu iegādei. Pilsētas dārzniecībai centrālās apkures pārbūvei paredzēts izdot RM 20.000. Jaunajā budžetā uzņemts arī fonds pašvaldības darbinieku, strādnieku un to ģimenes locekļu pabalstam, slimību un nāves gadījumos. Minētām vajadzībām paredzēts izdot RM 22.000.

Pazīnojums

Sasauktā uzņēmumu sanāksme, sakarā ar tīrības, kārtības un drošības sacensības atklāšanu darba vietās, kurā noslēgsies ar kino izrādi, nenotiks trešdien, 7. oktobrī pl. 17 tehnikuma zālē, bet gan kino «Viktoria» telpās.

H. Steger's,
KCS Kurzemes novada pārstāvis.

Rudzu plāvēji skatlogā

Plaujas svētku noskaņojumu svētdien liepājniekiem pauda arī svētku gadījumam piemēroti dekorēti veikalu skatlogi. Zeltaunās rudzu un kviešu vārpas, sārtie āboli, lieli ķirbi un vilnošie vīnogu ķekari veikalu skatlogos rādīja rudens ražas bagātību. Liepājnieku ievēribu sevišķi saistīja ekonomiskā veikala skatlogi, kur Plaujas svētkus pauda plāvēji rudzu druvas un kletīņa ar kartupeļiem. Blakus skatlogā novietotā karte ar uzrakstu: «Mūsu fronte pret boļševismu» rādīja pašreizējo frontes stāvokli austrumu kauju laukos no Liedusjēvas līdz Kaukāza kalniem. Pilsētas viesnīcas kafējnīca savu skatlogu bija rotājusi ar dārza augļiem un Lielvācijas un latviešu nacionāliem karogiem. Uz pēdējiem bija lasāms uzraksts: «Mūsu darbs un raža uzvarai». Ar ceptiem un rudens ziediem savus skatlogus bija dekorējis «Liepājas maiznieks». Gaumīgi bija dekorēti arī daudzu citu Liepājas veikalu skatlogi.

Stāvoklis futbola meistarībā

Cik lielu interesi rīdzinieki bija veltījuši mūsu Olimpijas — RSK cīņai, tādu pašu uzmanību iemantoja Rīgas meistarības Daugaviēši spēle ar RFK futbola izlasi. Futbola draugi šeit piedzīvoja otro cīņu ar neizšķirtu rezultātu, proti — Daugaviēšu — RFK spēkošanās noslēdzās ar 0:0 vārtu attiecību.

Pārsteigumu meistarības izcīņā sagādāja Jelgavas sp. b-bas «vienpadsmitis». Pēc pirmā kārtā 8:1 piedzīvotā zaudējuma RSK vienībai, jelgavnieki otrā kārtā pārspēja L. Dz. B. futbolistu izlasi ar 4:2 (3:0) gala rezultātu.

Pašreizējais punktu stāvoklis Latvijas futbola meistarības tabeļā izveidojies šāds: 1. un 2. vietā ar 3—1 punktu attiecību daļa Daugaviēšu un RSK vienības. Tam seko Olimpija, RFK un JSB līdzīgi 2—2 punktu stāvoklī. Pēdējā vietā palikuši L. Dz. B. izlase ar 0—4 p.

LIEPĀJAS «AUSEKĻA» FUTBOLISTU PANĀKUMS

2000 Liepājas futbola cīņārtāja svētdien bija iecīnīti Olimpijas laukumā mūsu «Ausekļa» futbolistu veiksmīgā 7:3 (3:1) uzvara pret Rīgas «Ausekļa» futbolistu komplektējumu.

Pirms sacīkstēm Liepājas «Ausekļa» vadība atzīmēja vienības cīņārtāja K. Klavas aktīvā futbolista gaitas pavadīt 13 gadu atceri. Biedrības valdes pārstāvis, gvelot jubiliāru viņa goda dienā, pasludināja tam krāšņus ziedus.

Cīņā rīdzinieku vienība bija spiestā uzstāties vienlīdzīgu sastāvā. Tāpēc Rīgas «Ausekļa» vienības kopējais sniegums bija stipri blāks. Taču tas nemazina liepājnieku panākuma nozīmi. Tā pārliecinoši netikai ar vārtu guvumu attiecību, bet arī ar vispārējo spēli un iepriecinošu bumbu raidījumiem vērtos.

Olimpija — RSK 3:3 (3:2)

Latvijas futbola meistarības izcīņā otrā kārtā svētdien Rīgā spēkojās Olimpijas un RSK vienības. Liepājā viesošanās Rīgas futbola sporta cīņārtājos bija modinājusi lielu interesi, un viņi kuplā skaitā noraudzījās saistošā cīņā. Kā olimpiēši, tā arī RSK cīņārtāji nodemonstrēja tādu spēli, kāda sen nav mūsu futbola laukumos redzēta. Pirmā spēles posma pēdējās 25 min. liepājnieku sadarbība bija tik gluda un tehniski veikli saskaņota, kā RSK vienība pie vārda tika visai reti. Bet otrā puslaikā Olimpijas vienībai it kā aprūka izturība. Tas vedams sakarā ar sacīkšu izvešanai nevajadzīgu pauzēm. Irēni smilšainā cīņas vietā liepājniekiem bija neperasta un prasīja no tiem lielāku piepili, kā parasti. Tā šī spēles periodā teicās neliels pārkums RSK futbolistu pusē, un gala rezultātā 3:3 neizšķirta cīņa.

Lielo cīņu abas vienības absolvēja šādos komplektējumos: RSK: Vitols, Dzērelis, Ārens, R. Pakalns, Valdmanis, Vitoliņš, Purinā, Vanaga, Riekstiņš, Koneckis, Borduško. Olimpija: Lazdiņš, Sudmalis, Tīls, Zingis I, Jēgers, Millers, Apsēns, Zingis II, Krūmiņš, Heibligs, Jurčenko. Spēle sākās ar strauju RSK cīņārtāju iebraukšanu uz olimpiēšu sargātiem vārtiem. Jau pirmā minūtē Lazdiņš nācās atvērt kādu Vanaga spēlīgu bumbu raidījumu, bet 3. min. krita pirmie vārti. To RSK vienība labā ar galvas bumbas raidījumu

realizēja Koneckis, atzīmējot 1:0 stāvokli vārtu attiecībā. Bet minūti vēlāk sekoja 1:1 izlīdzinājums. To Olimpijai panāca Heibligs, atšautīgi pārsējot rīdzinieku vārtu sargu Vitolu. Turpinājumā, pēc RSK vienības sāktās spēles no centra, bumbu savā ziņā pēma sīkal olimpiēši. Rīdzinieku aizsardzībā izdarīja pārkāpumu, kuram sekoja soda sitiens no apm. 18 m Olimpijas labā. To Krūmiņš pārvērtā vārtu guvumā, nostādot liepājniekus 2:1 pārkājumā. Tad cīņas 10. min. olimpiēši piedzīvoja netaimī, kas deva RSK vienībai 2:2 izlīdzinātu vārtu attiecību. Olimpijas pussarga Millers, atvaļot uzbrukum vārtiem, pēc tam, kad Lazdiņš kritienā bija atstājis savu sarga posteni, sīkara bumbu rokām. Tas deva rīdziniekiem 11 m soda sitienu, kuru izpildot, Ārens bumbu neturami ietrieca Olimpijas vārtos. Pēdējā pārnēma spēles vadiņu un to neatdeva pretiniekiem līdz puslaika beigām. Nepārtraukti uzbrūkot, tehniski labā sadarbībā un možu cīņas sparā, olimpiēši savā labā atzīmēja vairākus stūpa sitienus. To izpildījumā panākumi tomēr izpalika. Otrā reizē Olimpijas pārsvaru izteica Apsēna ieguvums 40. min., kas deva 3:2 rezultātā atzīmi. Ar to noslēdzās cīņas pirmās posms.

Līdzīgi spēles pirmā daļā, arī otrā puslaika sākās ar RSK vienības straujām uzbrukumiem. 3. min. Riekstiņš sīvēkoti atkal izlīdzināja un rezultātā atzīme nu taču

3:3. Arī Olimpijas cīņārtāji izdarīja vairākus gājienus uz pretinieku vārtiem, bet kā arī viņi necentās, tiem pietrūka pēdējā izšķirošā trieciena. Tā RSK cīņārtāji turējās nelielā pārsvarā, kuram reālu panākumu nebija. Sacīkstes beigās rezultāts palika neizšķirts, kas arī atbilst vispārējai sacīkstes gaitai.

Futbola meistarības trešā kārtā Olimpijas pretinieks būs Daugaviēši. Šī cīņa notiks Liepājā, 11. okt., pl. 14 Olimpijas lauk.

Atbildīgais redaktors: ANDREJS VINDAVS
Izdevējs: KRISTAPS GRĀMATNIEKS.
Redakcija, kantoris, ekspedīcija un spiestuve Liepājā, Pasta ielā 3.

Tēlruni: atbildīgais redaktors 1720.
Izdevējs 784, redaktori 1502, informatori 831, kantoris un ekspedīcija 179.
Tekoši rēķini: Reichskreditkase Liepājā (bez numura); pasta — 6257, Kurzemes krājīkase Liepājā — 314 un Handels- und Kreditbank's Liepājā — 7003.
Lai krakstā abonēšanas maksa RM 1,75 mēnesī. Studinājuma maksa — RM 6,20 petī rindīņā, apsvēkumi — RM 6.—.
Parakstīšanas pienam «Kurzemes Vārds» pasta katojos.
Iespējas aka. sab. «Kurzemes Vārds» spiestavā.

Liepājas dzīve

R. Kannītis pēdējā gaitā.

Sestdien no pilsētas slimnīcas Kaplīcas uz Centrālkapšētu izvadīja Liepājas aprinča vecākā kanceleja darbinieku cand. jur. R. Kannītis. Pēc māc. E. Liepa svētrunas uz nelaika kapu kopības kā pirmie valpāgu nolika bij. korporācijas «Metropolitana» locēkļi. Atvadoties no sava centīgā darbinieka, aprinča vecākais A. Mūrnieks aizrādīja, ka nelaiks pēc universitātes beigšanas nav meklējis angstus amatu pilsētās, bet devies uz laukiem, kur strādājis vairākus pagastu valdēs. Kā atzinību par viņa darbu aprinča vecākais uz svaigās Kapa Kopības nolika 4. rajona ceļu inženieris P. Kalniņš. Ar ziediem Kapu rotāja arī nelaika darba biedri un draugi.

Tiesu darbinieki kartupeļu tulkā.

Liepājas tiesu iestāžu darbinieki sestdien atgriezās no kartupeļu tulkā, kurā tie bija pavadījuši 2 nedēļas.

Aizrādījums.

Liepājas pilsētas valdes būvniecības nodaļa paziņo, ka 4. izdalīšanas perioda pārtikas papildveidveid kartītes ilga un naktsdarba, smaga darba un ļoti smaga darba strādniekiem derīgas visu produktu iegādei līdz 8. g. 11. oktobrim. Tirdzniecības nodaļa aizrādā, ka veikalnieki barības līdzekļus uz 4. perioda pārtikas kartītēm var pārdot līdz 17. oktobrim, pēc kam varēs sākt barības līdzekļu pārdošanu uz 5. perioda pārtikas kartītēm. Veikalnieki jāapmaiņā 4. izdalīšanas perioda pārtikas kartīšu kuponu, kā arī laikā no 7. septembra līdz 4. oktobrim saņemti taloni un iepirkšanas apliecības pret attiecīgām lēģādes atļaujām ne vēlāk kā līdz 11. oktobrim.

Kurpnieku ievēribai.

Tirdzniecības departaments noteis, ka apavu darbinieki var izpildīt apavu pazolēšanas darbus arī 3—14 g. veciem bērniem pret brūngani un zaigani svītrotu iepirkšanas kartiņu Z (zēniem) un M (meitenēm) kuponiem Tirdzniecības departamenta noteiktā kārtībā. Pret kuponiem AZ un 39Z (kopā skaitot) un AM un 39M (kopā skaitot) drīkst pielikt vienu pāri pazoļu kopā ar papīriem. Viena pāra apavu pazolēšanai nedrīkst izlietot caurmērā vairāk kā 200 gr. ādu vai gumijas, nepārsniedzot: apaviem, lielumā līdz 28. num. — 190 gr., apaviem lielumā no 29.—38. num. — 250 gr. Bērniem līdz 3 g. v. nav paredzēts izsludināt kuponu apavu pazolēšanai, bet sīkos labojumu darbus šo bērnu apaviem var izpildīt; tomēr viņi jāreģistrē pasūtītāju grāmatā.

Liepājas amatnieku biedrība

aizrādā amatniekiem, ka sakarā ar Ģenerālkomiteja rīkojumu, līdz šim apgrozībā esošās dzelzszīmes pēc 1. oktobra nav derīgas. Amatniekiem, kuriem vēl būtu šādas dzelzszīmes, tās nekavējotī jānodod amatnieku biedrībā jaunu dzelze iegādes tiesību iegūšanai.

Liepājas amatnieku s-ba «Apģilde» paziņo, ka sākot ar 6. oktobrī izsniegs diegu kungu un dāmu drēbniekiem, adītājām, veļas un rosmu suvējām, cepurniekiem un tapētājiem veikalā, Graudu ielā 46. Pie diegu saņemšanas jāuzrādā amatnieka apģādes grāmatīņa.

Visiem Liepājas tirdzniecības uzņēmumu darbiniekiem, kas reģistrēti kartupeļu saņemšanai līdz 16. oktobrim, jāņem kartupeļu Sakņu noliktavā, Kuršu ielā 18.

L. Liepājas valsts ģimnāzija

uzņemšanas pārbaudījumi notiks latviešu valodā — 8. oktobrī un aritmētikā 9. oktobrī Liepājas valsts tehnikuma telpās pl. 9 rītā. Turpat tam pašā laikā notiks arī pēcpārbaudījumi. Ierodoties uz pārbaudījumiem, skolēniem jāņem līdzi papīrs, tinte un rakstāmpiederumi. Skolēniem, kas vēl vēlas iestāties L. Liepājas valsts ģimnāzijā, jāiesniedz pamatskolas beigšanas apliecība, vecuma zīme, veselības lapa, baku potēšanas zīme (ka bakas potētas pēdējo 8 gadu laikā) un vecāku parakstīta lūgums skolas kancelejā, Ausekļa ielā 9, līdz 7. oktobrim iest. darbināms no pl. 9—18. Pirmajā mācību dienā visiem jaunuzņemtiem un pārējiem ģimnāzijas audzēkņiem jāiesniedz savam klases audzinātājam apliecība par nostrādāto laiku lauksaimniecībā vai rūpniecībā.

Augstākā tautskola Liepājā

jaunu skolēnu uzņemšanu izbeigs piektdien, 9. oktobrī. Uzņemšanas rezultātus paziņos skolas kancelejā 10. oktobrī, kad arī saņemami atpakaļ neuzņemto skolēnu dokumenti.

Kaļpaika pamatskola

4—6 Klasi audzēkņiem obligāti jāierodīs šodien, pl. 9 skolā vai piek. 9.30 Ganību ielā 151 — skolas kartupeļu novākšanai.

Čakstes pamatskola

pēcpārbaudījumi sestdien, 10. oktobrī, pl. 9 Kaļpaika pamatskolas telpās.

Blaumana pamatskola

pēcpārbaudījumi visās klasēs notiks piektdien, 9. oktobrī pl. 9 rītā, Uliha ielā 56.

Liepājas pils. 5. pamatskola

sīcina no darba brīvos skolēnu vecākus piedalīties kartupeļu noņemšanas tulkā. Sapulcēšanās trešdien, 7. oktobrī, pl. 8.30 skolas telpās, Jelgavas ielā 58, līdzņemot kapius, kurvjus un, ja iespējams, arī maisu.

Ģipšlīdī reģiju tūkl.

Zanīšļa motorālais «Kurzemes svejnīkiem — Aucim, Taurim un Zanīšim sa-